ПАРТКОНФЕРЕНЦИНҮҮДЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

...-Үдэ хотын районуудта, респуб...үдөөгэй бүхы аймагуудта партий...ференцинүүд боложо дүүрэбэ. Эдэ ...цинүүд хэзээ хэзээнэйхиһээ он... илгаатай оршон байдалда үнгэр... мэдээжэ. Онсо илгаануудынь юуб КПСС-эй XXIII съездын зарлагда...һаа хойшо түрүүшынхеэ үнгэргэг... конференцинүүд болоно. Тиимэһээ XXIII съездын, мүн партиин ...ына Комитедэй һүүлэй үеын Пле...й шиидхэбэринүүдэй хэр зэргээр ...гдэжэ байһан тухай, манайда Ок... хубисхалай илан манлаһаар та... болоһонойнь ойн баярай хүндэ...таһан социалис уялгануудай яма...үргэгдэһэн тухай конференцинүүд ...хэ хөөрэлдөөн болоо.

...ференцинүүдэй һүүлээр гол шуха... тобшолол хэлтэйб гэхэдэ, тоосоо...оо хаа хаанагүй партийна органи...дэй хэһэн ехэ хүдэлмэриин үрэ ...рэнгыгээр согсологдоо, баян дүй ...онол аргануудын ниитэлэгдэә, үшөө ...рэгүй нөөсэнүүд, арга боломжо...рүүлагдаа, саашанхи бодото зорил... тодорхойлогдоо. Аймаг бүхэндэ хэг...үмэкэй, бүтээгдэһэн хэрэгүүдэй ...һаа, энээгээрээ һанаагаа амаржа ...хогүй, бүри ехэ юумэ бүтээхэ ар...гатай байһан аад, бирагдаагүй гэжэ ойлгожо байһанаа коммунистнууд гүнзэгыгөөр мэдэрбэд.

Аймагайнгаа экономико болон культурые түргэн хүгжөөхэ хэрэг партиин райкомууд хайшан гээд хүтэлбэрилнэб, партийна ударидалгын шэнжэ шанар, ёһо гурим, арга метод хэр һайжарааб, нарижааб, партийна организацинуудые али бүхы талаһаань бүхэжүүлхэ, олониитэ ажалшадтай тэдэнэй холбоо барисаае үргэдхэхэ, үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ, ямаршье хэрэгтэ партийна нүлөө гүнзэгырүүлхэ тухай партийна конференцинүүд дээрэ гүн удхатай хөөрэлдөөн болоо.

Шэнээр һунгагдаһан райкомууд хадаа партийна конференци дээрэ коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлэл ба оруулһан дурадхалнуудые хайхарамжатайгаар хараадаа абажа, бодото тобшолол хэхэ болоно. Партийна хүтэлбэридэ бага бэшэ хубилалтын болоһыень элишэлхэ зуураа, баһа ехэ дутуу дунда зүйлнүүдэй бии байһыень коммунистнууд хурсаар шүүмжэлбэ.

Энээн тушаа нэгэ жэшээ харуулмаар. Хяагтын аймагай партийна конференциин делегат И. Осеев иигэжэ шүүмжэлһэн байна: Ехэ-Нугын совхоздо малай үбэлжэлгын хэр зэргээр үнгэргэгдэжэ байһан тухай асуудал партиин райкомой бюро дээрэ нэгэтэ зүбшэн хэлсэгдэһэн юм. Теэд совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэшье, дуудагдажа ерэһэн бусад хүнүүдтэшье тэрэ зүбшэн хэлсэлгэ ямаршье туһа хүргөөгүй, хайран сагаа лэмы гээгээд лэ һалагдаа һэн. Хооһон шашалдаан болоо һэн. Ажал хүдэлмэридөө тобшолол хэхээр, һургаал абамаар юумэ байгаагүй.

Энэ халаа тон зүбөөр хэгдэһэн шүүмжэлэл гэжэ һанамаар. Иимэрхүү ушарнууд КПСС-эй Хяагтын райкомһоо гадна, зарим бусадшье райкомуудай ажал ябуулгада тохёолдоно ха юм. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдые, парткомуудай секретарьнарые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые хэдэн арбаад модоной газарһаа дуудажа асаржа, олоор суглуулаад, ямаршье заабари һургаал үгэнгүй, хооһоор шашалдаад тараажархиха гээшэ ажал хүдэлмэриингшье, хүмүүжэл болбосоролойшье талаар ехэхэн хохидолтой ушар болоно. Шэнээр һунгагдаһан райкомууд энээниие хараадаа заабол абаха, бюро ба пленумүүдые ехэ бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэхэ зэргэтэй.

Хэрбээ партиин райкомой бюро дээрэ заримдаа иимэрхүү ушарнуудай болодог һаань, эхин партийна организацинуудта хамтын суглаанууд хэр бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэгдэнэб, хэр шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэб, ямар тогтоолнууд баталан абтанаб, тэрэ тогтоолнуудынь хэр һайнаар бэелүүлэгдэнэб гэжэ бодомжолмоор байна. Энэ халаа шухала удха шанартай асуудал ха юм. Партийна суглаанууд коммунистнуудые политическэ талаар хүмүүжүүлгын ёһотой һургуули байһаниинь элитэ. Улаан-Үдэ городой Железнодорожно районой, Мухар-Шэбэрэй, Загарайн болон бусад олохон аймагуудай партийна конференцинүүд дээрэ делегадууд үгэ хэлэхэдээ, партийна суглаануудые һайнаар үнгэргэхэ, тэдэнэй үүргыень дээшэлүүлхэ, политическэ талаар хүмүүжүүлгын һургуули байхыень оролдохо тухай дурадхалнуудые оруулһан байна. Энэнь тон зүб. Шэнээр һунгагдаһан райкомууд энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулха болоно.

Партийна организацинуудые эмхидхэлэй болон политическэ талаар бэхижүүлхэ, тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ, коммунистнуудые үзэл суртал талаар хатуужуулха, хүмүүжүүлхэ, партийна ажабайдалай ленинскэ гол ёһо гуримуудые нарин нягтаар сахиха, парти доторой демократи хүгжөөхэ, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл бадаруулха, харюусалгыень дээшэлүүлхэ гээшэ КПСС-эй шэнээр һунгагдаһан райкомуудай шухалын шухала зорилго болоно. Иигэжэ партийна организаци бүхэниие бэхижүүлжэ шадабал, тэдэнэр олониитэ ажалшадые шэн габьята хэрэгүүдтэ зоригжуулагша, элсүүлэгшэ, эмхидхэгшэ, ёһотой удамарша байхань лабтай. Тиигэбэл партийна организацинууд ямаршье хэрэг һайнаар бүтээжэ шадаха, ажахын болон культурна байгуулалтын орёо бэрхэ ямаршье асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха байна бшуу.

Кадрнуудые шэлэн олохо, үйлэдбэри дээрэ зүбөөр хубаарилан табиха, һургаха, хүмүүжүүлхэ тухай асуудалда конференци бүхэн дээрэ ехэхэн анхарал хандуулагдаа. Ямаршье хэрэгые түбхын түрүүндэ хүн бүтээнэ, бага ехэгүй ударидагшад — ажахын хүтэлбэрилэгшэд, бригадирнууд, фермые эрхилэгшэд, мэргэжэлтэд, жиирэй ажалшад бүтээнэ ха юм. Тиимэ хадань түбхын түрүүндэ хүн тухай, тэрэнэй ажал хүдэлмэри, амаралта, һуудал байдал, һуралсал тухай анхарал оролдолго гаргаха шухала. Теэд зарим аймагуудта энэ хүдэлмэри хангалтагүй байһаар. Олохон ажахынуудта эрдэм багатай, мэргэжэлгүй хүнүүд бригадирнуудаар, фермые эрхилэгшэдээр ажаллана. Тэдэнэй дунда һуралсал эмхидхэгдэнэгүй. Тиимэ ударидагша өөһэдөө партийна болон гүрэнэй журам эбдэнэ, харюусалгаяа мартана гэһэн шүүмжэлэл Баргажанай аймагай партийна конференци дээрэ гараһан байна.

Олохон конференцинүүд дээрэ райкомуудай зарим хүдэлмэрилэгшэд хурсаар шүүмжэлэгдээ. Партийна зарим хүдэлмэрилэгшэд ажахынуудаар, илангаяа бригада болон фермэнүүдээр, холын гүүртэ болон отарануудаар ехэ хомор ябана, теэд ябахадаашье хэдэн үдэрөөр тогтоногүй, ажалшадтай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэнэгүй, түрүү дүй дуршалтай танилсуулнагүй, ойлгуулалжын ба эмхидхэлэй хүдэлмэри зоной дунда ябуулнагүй гэжэ Зэдын, Хориин болон бусад зарим аймагуудай партконференцинүүд дээрэ делегадууд тэмдэглэһэн байна. Олониитэ ажалшадай дунда үдэр бүхэндэ ойлгуулалжын, үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха, түрүү дүй дуршал нэбтэрүүлхэ, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гээшэ шэнээр һунгагдаһан райкомуудай баһа нэгэ шухала зорилго болоно.

Партийна конференци дээрэ хурса шүүмжэлэл хэгдээ, шухала дурадхалнууд оруулагдаа, бодото зорилгонууд, тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. Эдэ бүгэдые хараада абажа, конференциин шиидхэбэринүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө үнэн зүрхэнһөө тэмсэхэ гээшэ шэнээр һунгагдаһан райкомуудай зайлашагүй шухала зорилго болоно.

...Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 16 (11614)

1968 оной январиин 19, пятница

сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

ТАБАН ЖЭЛЫЕ — БОЛЗОРҺОО УРИД!

...ЭНЭ УЯЛГА, ...ШАГАЙ АЖАЛ

...ын загаһашад зоригжол ...эр хүдэлжэ байна. Бүхы ...ээрээ табан жэлэй ту...болзорһоонь урид дүүргэхэ ...мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр ... Өөһэдынгөө хамаг арга ...нуудые элирхэйлээд бай... заводой хүдэлмэрилэгшэд ...арика табан жэлэй түсэ...үхэ Ленин багшын түрэ...0 жэлэй ойе һайндэрлэ...—1970 оной апрелиин ...дүүргээд байха гэһэн сэ...уялга абаба.

...хэлэһэндээ хүрэхөөршье ...загаһашад хүдэлнэ. Сур...Исэнгын болон бусад ... дээтүүр загаһа барил...хүдэлмэри түлэг дундаа. Зага... 7 бригада адли тэгшэ ..., хараалһан графигаа ...н дүүргэнэ. Тиигэжэ ...эй нэгэдэхи кварталай ...ортын 25-да дүүргэхээр ... Табан жэлэй гурбада...ай түсэбые декабриин 5-...гээд. 1969 оной түсэбтэ ... адагынь 800 центнер ...барихаар хараалаа. Жэ... түсэб 7000 центнер шүү.

... техникэ, шэнэ зэр зэм...һөөр хэрэглэжэ, үйлэдбэ...нүүдые бүтээсэ ехэтэй... ...лтыень ашаглажа, абта...дукциин өөрынь үнэ сэн ...хямдаруулха, сэбэр олзо ... түсэбөө үлүүлэн дүүргэ...о уялга урдаа табяад, ... загаһашад мүноо хүдэл...

В. ЦЫБЖИТОВ.

...АМ ЭРШЭДЭНЭ

...-Үдын Кировэй нэрэмжэ...ой коллектив ойн жэлэй ...дэ хабаадалсахадаа, ...йнгоо жэлэй түсэб үлүү...рэһэн байна. Шэнэ жэ...түүшын үдэрһөө эхилэн ...ектив мүн лэ һайнаар ...байха юм. Заводой це...һатуудай хоорондо дэл...мүрысөөн улам эршэдэнэ. ...амхитэйгээр хүдэлэлгэ ...үдэр бүтээсэ түйлэхэ ...хантана.

...нда шаазан гүйлгэдэг ...хүдэлмэришэд З. Е. Гера... В. П. Куприянова, меха...цехэй слесарь С. С. Ти... бусад үйлэдбэриин ту...ай зэргэдэ ябана. Эдэнэр ...өөрэйнгөө даалгабари хо...үлүүлэн дүүргэнэд.

Н. ХАЗАГАЕВ.

☐ Хурьгад „адхаржал“ байна.

☐ Социалис мүрысөөнэй эршэ шангадана.

ЗОРИЛГОЁО ЗҮБШЭБЭ

ТҮНХЭН. (Телефоноор абтаба). Һаяхан «Сибиряк» колхозой түб тосхондо аймагай түрүүшүүлэй ехэ суглаан болобо. Эндэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр В. Д. Серебренников үнгэрһэн жэлэй дүн ба саашанхи зорилгонууд тухай элидхэл хээ.

Ойн баярай жэлдэ аймагай ажахынууд илангаяа һү һаалгые нилээд дээшэлүүлээ. Урзанданайхитай сасуулхада дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 200 килограммаар ехэ һүн һаагдаһан байна. Тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 316 килограммаар. Туранай совхозой һаалишад 241 килограммаар ехэдхээ.

Хэрбээ 1966 ондо үнеэн бүриһөө 2 мянган килограммһаа дээшэ һү һаагшадай тоо оройдоол гансахан байбал, нёдондо 13 хүн болоо. Хонишодой дундаһаа ахалагша хонишон Гатаб Шойбонов шалгарба. Тэрэнэй даадаг отарынхид зуун эхэ хонин бүриһөө 104 хурьга түлжүүлээ. Саянай совхозой гахайн фермынхид эхэ гахай бүриһөө 16 поршоонхо, энэ ехи түрүү гахайшан Ханда Будаева 20 поршоонхо абаа.

Түрүү малшадай энэ суглаанда Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Г. Шойбонов, «Сибиряк» колхозой һаалишан Дари Алсыева, Саянай совхозой Горхоной МТФ-е даагша А. Усольцев гэгшэд үгэ абажа, ажалайнгаа дүй дуршал тухай хөөрэбэ.

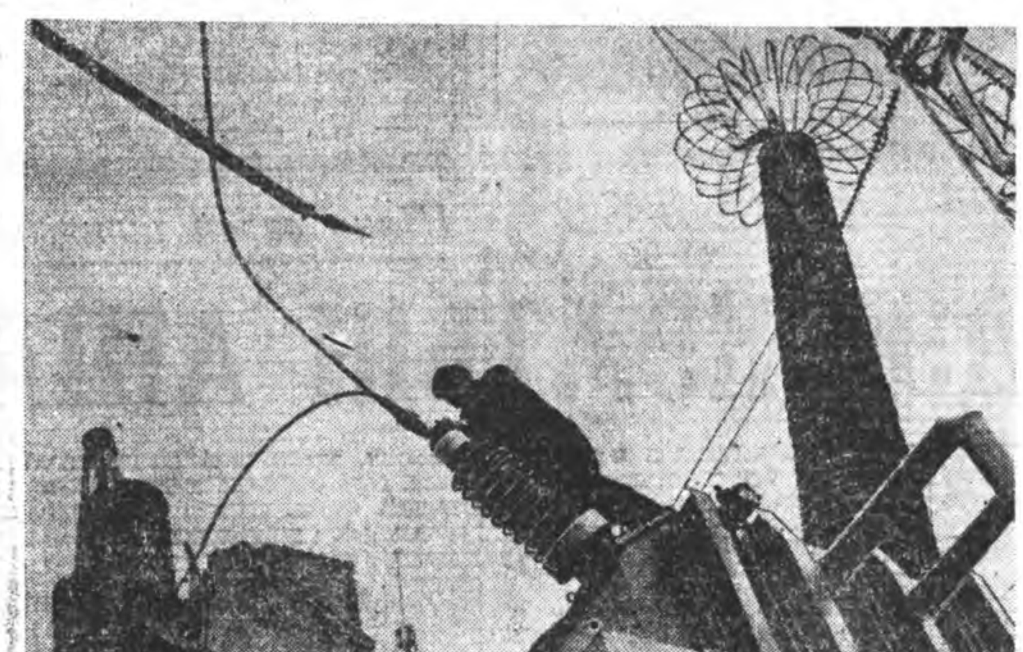
Малшад үнгэрһэн жэлэйнгээ дүн тухай хэлсээд, табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар тодорхой зорилгонуудые урдаа табиба.

Б. МАШКИНОВ.

Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой хүдөө ажахын техникэ заһабарилгада залуу коммунист токарь Борис Шагдуров эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэрэнэй гараар заһабарилагдаһан детальнууд һайнаар сэгнэгдэдэг. Үдэр бүриингөө даалгабарие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Зураг дээрэ: токарь Борис Шагдуров МТМ-е даагша Манзаровтай ажал тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

КОНАКОВСКА ГРЭС-тэ

Московско областиин Конаково городто шэнэ ГРЭС ашаглалгада үгтэнхэй. Энэ ГРЭС хадаа Европо соохи эгээн томо станцинуудай нэгэн болоно.

Конаковска ГРЭС-эй табан блогууд промышленна ток үгөө. Тэрэнэйнь элшэ хүсэн 1 миллион 500 мянган киловатт болоно. Мүнөө 6-дахи блогынь баригдажа байна. 1968 ондо 7-дохи блогынь ашаглалгада үгтэхэ. Тиихэдэ ГРЭС-эй хүсэн 2 миллион 400 мянган киловатт болохо байна. Зураг дээрэ: холын зайда ток дамжуулха трансформаторнууд тодхогдоно.

АПН-эй фото.

МОСКВАҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

Советскэ делегациин Польшодо ерээд байһан тушаа

ВАРШАВА. Советско-польско хани барисаанай бүлгэмэй Центральна правлениин түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ И. В. Спиридонов түрүүтэй тус бүлгэмэй делегаци Варшава ошожо, польско-советскэ хани барисаанай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаба. Үнгэрэгшэ жэл хани харилсаанайнгаа түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүдые тэрэ уулзалгада хабаадагшад гаргаһан байгаа.

Польско-советскэ хани барисаанай бүлгэмэй главна правлениин түрүүлэгшэ, сеймэй маршал Чеслав Выцех гэгшэ уулзалгын үедэ үгэ хэлэхэ зуураа, Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе һайндэрлэлгын туг доро үнгэрэгшэ жэл общественын хүдэлмэри ябуулагдаба гэжэ мэдүүлбэ. Хоёр бүлгэмүүдэй хоорондохи хани харилсаан Польшын ба Советскэ Союзай арадуудай улам эбтэй дүтэ болохо ябадалда туһалба гэжэ Чеслав Выцех мэдүүлбэ.

Польско-советскэ хани барисаанай аша туһада хэжэ байһан ажалайнь түлөө энэ бүлгэмэй главна правленидэ ба эдэбхитэдтэ халуун баяраа советскэ делегациие хүтэлэгшэ И. В. Спиридонов мэдүүлбэ.

Варшавые сүлөөлһэнэй 23-дахи ой

ВАРШАВА, январиин 17. ТАСС-ай корреспондент Кузнецов иигэжэ мэдээсэнэ:

Мүнөөдэр эндэхи сагаар эгсэ 11 часта Варшавын хэдэн зуун завод ба фабрикануудай дохёонууд Польшын ниислэл хотые Советскэ Армиин, Польшын сэрэгэй нэгэдэхи армиин соединенинүүдэй сүлөөлһөөр 23 жэл болоһоной ой гүйсэһые тунхаглаба. Польшын ниислэл хотые немецко-фашистска булимтарагшадһаа сүлөөлхын түлөө байлдаанда ами бэеэ үгэһэн хүнүүдэй дурасхаалые Вислэ мүрэн дээрэхи городой хүдэлмэришэн анги тиигэжэ тэмдэглэһэн байна.

Польшын сэрэгэй, политическэ партинуудай ба олониитын эмхинүүдэй, ниислэл хотын промышленна предприятинуудай ба эмхи зургаануудай делегацинууд Советскэ Армиин сэрэгшэдэй хүүр мавзолей дээрэ Советскэ Армида һайшаалаа мэдүүлгын хүшөөгэй табсанда, аха дүүгэй барисаанай хүшөөдэ, Варшавын баатарнуудай хүшөөдэ заводуудай дохёонуудай аялга доро венокуудые, баглаа сэсэгүүдые табиһан байгаа.

«Москва — СССР-эй ниислэл хото» гэһэн фотовыставкэ баярай оршон байдалда Польшын ниислэл хотодо мүнөөдэр нээгдэбэ. Варшавада Москвагай эльгээһэн энэ бэлэгые СССР-һээ Польшын Арадай Республикада байдаг элшэн сайд А. Б. Аристов дамжуулһан байгаа.

Москвагай инженернүүд — аха дүү Монголдо

Москвагай «Гипровуз» институдай инженернүүд Монголой Арадай Республикада баригдаха һуралсалай хоёр томо түбүүдэй проект бүтээжэ дүүргэбэ.

МНР-эй правительство шэнэ һургуулинуудые Улаан-Баатар, Баян-Чанд-Мане хотонуудта барихаар түсэблэнэ гэжэ тус институдай директор А. А. Попоткин ТАСС-ай корреспондент Ю. Любичевтэ мэдээсээ. Улаан-Баатарта баригдаха дээдэ һургуулида 500 хүн һуралсаха юм. Энэ һургуули замай болон промышленностиин мэргэжэлтэдые бэлдэхэ. (ТАСС).

ХИЛЫН саанаһаа

Урда Вьетнамай патриодуудай амжалтатай ябуулганууд

ХАНОЙ, январиин 17. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхын түлөө тэмсэгшэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд Контум ба Зялай гэжэ провинцинуудта Америкын ба марионеточнэ сэрэгүүдтэ эсэргүү гурбан неделиин турша соо дайлалдаха зуураа, дайсанай 551 солдадууд ба офицернүүдые үгы хэһэн байна. Контум гэжэ провинциальна центр шадар байгша сэрэгэй аэродромые январиин 10-да добтолходоо Америкын 250 сэрэгшэдые алаһан, шархатуулһан, 30 вертолёт усадхаһан, сэрэгэй 104 автомашина гэмтээһэн байба. Сүлөөрэлгын агентствэһээ тиигэжэ дуулаһанаа ВИА гэжэ агентство мэдээсэбэ.

Гватемалада Америкын сэрэгшэдые хорлобо

НЬЮ-ЙОРК, январиин 17. (ТАСС). Автомашинаар хажуугаарнь гараһан хүнүүд Америкын хоёр офицернүүдые Гватемалада буудажа алаһан, хоёрыень шархатуулһан байба. Алуулһан хоёрой нэгэниинь Гватемаладахи США-гай сэрэгэй түлөөлэлгэтэ зургаанай ноёниинь — полковник Джон Уэббер гэгшэ байба.

Гватемалын партизануудай алаха гэжэ табиһан список дотор Америкын сэрэгэй советнигүүд үнинэй оруулагданхай байһан юм гэжэ Гватемалада урдань США-гай сэрэгэй атташе байһан, мүнөө Хьюстондо (Техас штат) ажаһуудаг Кларенс Митчелл гэгшэ корреспондентнүүдтэ мэдүүлһэн байгаа.

ҺАЙН ТҮЛНҮҮД АБТАНА

Январиин ян гэмэ хүйтэн үглөөгүүр Зунай хашаан гэжэ үбэлжөөндэ хүрэжэ ерэхэдэмнай ахалагша хонишон Максим Пурбуевич Цырендулма һамгантаяа хонидые эдеэлүүлжэ байба. Тэдэнэй харууһалдаг 590 эхэ хонид тобир тарганууд, түл абалгадаашье үнинэй бэлдэһэниинь ойлгохоор.

— Зун, намарай урин дулаанда хонидоо һайнаар адуулжа, искусственна аргаар эрхим болзорто үрэжүүлһэн байнабди. Тиимэһээ мүнөө түрэхэ хониднай хүшөөр һайн. Байгша оной түрүүшын 3 һарада хонин бүриһөө хурьга абажа, тарзагүйгөөр түлжүүлхэ зорилготойбди. Мүнөө хурьгад «адхаржа» эхилэнхэй. Забда залигүй байнабди, — гээд Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон Максим Базаров энеэбхилбэ.

Эдэ нүхэдэй харууһалжа байһан малай байра ябажа харахада, ажалыень магтахаар, һонирхохооршье. Хонидойнь хото хорёо һайнаар заһабарилагдаһан, һаруул, дулаан. Хурьгадай байрануудта хаалта хаамжанууд, хобоо хоботонууд табигданхай. Түрүүшын душөөд хурьтан маарална. Үбэлэй хурьгад яһала өөдэргэн, гарза гайда ороногүй. Базаровтан, хурьгашан Даба Тогочиев гэгшэд үбһэ, һолоомоёо гамтай гуримтайгаар тарташалхын хажуугаар, хонидтоо саг саттань дабһа, бусад минеральна тэжээл үгэдэг заншалтай.

Колхозой нэгэдэхи отделениин хониной фермые эрхилэгшэ коммунист Александр Бальжиевич Пайданов хонишодойнгоо байдаг газараар саг үргэлжэ ябажа, зүйтэй захяа заабаринуудые үгэдэг, хөөрэлдөө үнгэргэдэг, ажалыень зүбөөр эмхидхэхэ талаар ехэ туһа хүргэдэг байна.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз хүдөө ажахын продуктнуудые түрэл орондоо худалдаха үнгэрэгшэ ойн баярай жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, Сэлэнгын аймагай түрүү колхозуудай тоодо ороһон, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, 1500 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн юм. Хонишод Базаровтан колхозойнгоо энэ түйлалтада өөһэдынгөө хубитые сохом оруулһан, энэшье жэлдэ оруулхаар. Тэдэнэр 1968 ондо хонин бүриһөө хурьга абаха, гурбан килограмм нооһо хайшалха уялгатай.

Р. БАЛДАНОВ.

ТОБИР ТАРГАН

Түгнын үргэн тала дайда саһаар хушагдан, баруун хойто зүгһөө хүйтөөр һэбшээлжэ, аяар ноябрь һараһаа хүйтэржэ эхилээ бшуу. Теэд эндэхи малшад саг дарыдань байра хорёогоо заһабарилжа, үбһэ, һолоомоёо зөөжэ үни үрдинхэй. Эдэнэртэ мүнөө үбэлэй хүйтэншье, хабарай һалхита бүрхэг үдэрнүүдшье аймшагтай бэшэ.

Теэд үни хүлеэһэн үдэрнүүдынь хүсэлдэжэ, үбэлэй түл абаха эгээл харюусалгатай ажалынь эхилээ. Хара-Шэбэртэхи Г. Ивановой даадаг отарада мүнөө аяар 300 таран хурьгад гаранхай, гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Энэ нүхэрнай яһала дүй дүршэлгэй хонишон гэжэ суута гараһан, эхэ хонидой отара даажа абаһаар муу бэшэ дүнгүүдые түйлаһан хүн. Нёдондо эндэхи отарынхид нооһо тушааха, хурьгадые түлжүүлхэ түсэбөө дүүргэһэн юм. Мүнөө жэл 588 эхэ хонидһоо 531 хурьга гарзагүйгөөр түлжүүлэн абахаар түсэблэнхэй.

Хурьгадайнь байра сагаадагдаһан, арюун сэбэр, һайхан хяаг үбһэнэй үнэр хамар сорьёно. Эхэнүүд болоһон хурьгадынь газааһаа һая асарһан үбһыень аятайханаар шэмхэлнэ. Хуһаар сабшагдаһан шэнэхэн хобоонууд соонь аарса, талханай зүйл элбэг. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, энэ отарада дүй дуршэлтэй ажалша бэрхэ хонишод хүдэлнэ гэжэ хүрэһөөр таахаар.

Мүнөө тэдэнэй отарада сүүдхэдээ 18—20 хурьган гарана. Заримдаа 25—30 хурьганай гарахашье ушар бии. Хонидынь тобир тарган һэн туладаа хурьгалаа һайса садхаана.

Энэ һарын эхеэр гараһан хурьгадаа амяарнь таһалгада байлгана. Харин нарай хурьгадынь 3—4 хоногто эхэтэйгээ хамта байжа, түргэн тэнжэнэ. Һая хурьгалһан хонидоо һайхан үбһөөр эдеэлүүлжэ, бүлеэн уһаар хоёр дахин уһална. Хурьгалаа суудхэлэ гурба дахин хүхүүлнэ. Иигэжэ харууһалхадань хурьгадынь түргөөр тобиржоно бшуу. Тус отарын хонишодой хэлэдэгэй ёһоор, январь һарын хоёрдохи хахадта бүхы хонидынь түллэжэ дүүрэхэ юм. Мүнөө эндэ табан хүн хүдэлдэг. Хурьгашанаар хүдэлжэ байһан Д. Яньков, С. Чулков гэгшэд олон жэлдэ хурьгадые түлжүүлжэ, яһала дуршэлтэй болоһон. Харин нүгөөдэ хоёрынь залуушуул. Гэбэшье тэдэнэрэй оролдосотой бэрхэнүүд байһыень онсо тэмдэглэхээр. Ахамад хонишодойнгоо дүй дүршэл халан абажа, шэнэ жэлэйнгээ түсэбые, абаһан социалис уялгаяа дүүргэхын түлөө яһала оролдоно.

В. ШИРДАРМАЕВ,
«Ленинэй туг» газетын хүдэлмэрилэгшэ

Мухар-Шэбэр.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ҺУРГУУЛИИН АСУУДАЛ— БЮРО ДЭЭРЭ

КПСС-эй Железнодорожно райкомой пропаганда ба агитациин таһаг районой дунда һургуулинуудта обществоведени заалгые шалгажа үзэбэ. Тиигээд тэрэ асуудал партиин райкомой бюрогой үзэмжэдэ табигдаа. Тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ дунда һургуулинуудай директорнууд, обществоведени заадаг багшанар уригдаһан байна. Энэ шухала предмет заалгада ушарлаг дутагдалнууд элирхэйлэгдэбэ. Саашадаа обществоведени заалгые һайжаруулха хэмжээ хараалһан тогтоол бюро баталан абаа.

В. БЕЛОУСОВ.

ПАРТОРГНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

КПСС-эй Улаан-Үдын райком колхоз, совхозуудай парткомуудай, отделени, бригадануудай болон эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай секретарьнарай нэгэ үдэрэй семинар зарлаба. Энэ семинарта хабаадагшад 1968 ондо партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай, партийна организацинуудай хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудалнуудаар партиин райкомой секретарь нүхэр Бутковскиин хэһэн элидхэл шагнаба.

Партиин зэргэнүүдые бэхижүүлхэ, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ тухай, партийна даабари үгэхэ, партийна хэрэг хүтэлбэри эрхилхэ, түсэб яажа табиха, шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта тогтоохо асуудалнуудаар КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Коммунистнуудай политическэ мэдэрэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэриин байдал ба тэрэнние саашадань һайжаруулха арганууд тухай, ажалшадай дунда социалис мүрысөө яажа эмхидхэхэ тухай асуудалнууд мүн лэ семинар дээрэ харагдаба. Семинарай эсэстэ уласхоорондын байдал тухай лекци уншагдаһан байна.

А. МАНЗАРОВА.

Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүд ехэ ажал ябуулна. Совхозой отделени, фермэ бүхэндэ арадай хиналтын постнууд эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй хүдэлмэридэ 60 гаран эдэбхитэд хабаадалсана. Энэ зураг дээрэ арадай хинагшадай ээлжээтэ зүблөөн харуулагдана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ОЛЗОЁО ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ЗОРИЛГООР...

Үрдэй зоной хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилдэг манай фабрика түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда орохоор бэлэдхэжэ байна. Шэнэ гурим манай коллективэй урда ехэшье, харюусалгатайшье зорилго табиба. Ажалаа шэнээр эмхидхэхэдэ, манай хүдэлмэриин үрэ дүн худалдаһан продукциин хэмжээгээр сэгнэгдэхэ. Һайн шанартай, наймаанда гүйсэтэй эд бараа гаргабал, ажалнай үрэгшатай һайн байха, гүрэндөө ашаг олзо оруулха байнабди.

Олзо доходоо дээшэлүүлхэ бүреэ предприятида һайн. Гүрэндэ ашаг олзо оруулһанайнгаа зэргээр предприяти өөрын ехэ фондтой болохо юм. Ашаг олзын зарим хубинь предприятиин мэдэлдэ үгтэхэ. Энэ хубинь мүн лэ гурбан фонддо—үйлэдбэри үргэдхэхэ, культурно-ажаһуудалай, гэр байра барилгада хубаарилагдаха болоно. Ниитын үйлэдбэрие ашагтай һайн болгоһон, гүрэндөө ашаг олзо оруулһан предприятинууд өөрын фондтой боложо, тэрэнээ өөрынтөө хэрэглэмжэдэ зорюулдаг байна.

Экономическа һайн үрэ дүн туйлахын ,тула предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэреэ зүбөөр хүтэлбэрилхэ уялгатай. Тиимэһээ манай коллективэй үүргэ, харюусалга мүн лэ дээшэлхэ. Шэнэ гуримда ороходоо, манай фабрика хайшан гэжэ ажаллахаб? Бүхы цехүүд ажахын тоосоондо оруулагдаха. Тэдэнэр өөһэдөө үйлэдбэриин шухала асуудал шиидхэдэг болохо.

Шэнэ гуримда орохо бэлэдхэл үнгэрһэн жэлэй эхинһээ хэгдэжэ захалаа. Фабрикын гол показательнууд дээдын органуудаар түсэблэгдэхэ. Тэрэнэй зэргээр бидэнэр өөһэдөө техническэ промышленно-финансова түсэб, мүн һарын, кварталай түсэб зохёохо, цехүүд болон участогуудай түйлаха үрэ дүн түсэблэхэ эрхэтэй болохобди.

Дээдын органуудһаа предприятинуудта гол шухала хэдэн показатель түсэблэгдэхэ. Тиимэһээ арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэхэ, үйлэдбэреэ хүгжөөхэ, ашагтай, зүб харгы зам бэдэрэн олохо эрхэ предприятинуудта үгтэнэ. Манай фабрика саашадаа үйлэдбэриин, ажахынгаа ажал ябуулга өөрөө хараалха болоно.

Цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд гол фонднуудаа ашаглаха, түүхэй эд, материалаа гамтайгаар хэрэглэхэ, салин хүлһэ алмаха асуудал шиидхэхэ юм. Ажахын тоосоондо оруулагдаһан цехүүдэй харюусалга дээшэлүүлэгдэнэ. Тэдэнэр өөһэдөө үйлэдбэреэ ашагтай һайнаар эмхидхэхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, ашаг олзо оруулха арга зам тодорхойлхо юм.

Шэнэ гуримда орохо бэлэдхэл хэхэ тусхай түсэб фабрикада зохёогдоһон байгаа. Цех бүхэндэ ямар ажалай хэгдэхэ байһаниинь тодорхойлогдоо. Складуудта хэды зэргын түүхэй эд, материалай бии байһаниинь шалгагдаа, ажахын тоосоо нарижуулан һайжаруулха хэмжээн бэелүүлэгдээ. Мүн ээрэгдэһэн нооһоной, тэрэнһээ хэды зэргын трикотаж хубсаһанай нэхэгдэжэ байһаниинь үдэр бүхэнэй тоо бүридхэлдэ абтадаг болоо. Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшадай шан абаха гурим тогтоогдоһон байна. Фабрикын хараалһан бүхы показателяа дүүргээд байбалынь, хүдэлмэришэн бүхэнэй абадаг шан жэлэй салин хүлһэнэй 2 процентээр дээшэлхэ юм.

Экономистнуудай, цех, таһагуудай начальнигуудай тусхай семинар үнгэргэгдөө. Түсэблэлгын шэнэ гуримай гол ёһоп, түүхэй эд болон материалаа гамтайгаар хэрэглэхэ, гол фонднуудаа зүбөөр ашаглаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга зам гэхэ мэтэ олон асуудал семинар дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Фабрикын экономистнууд, түсэб зохёогшод 1968 оной түсэб эртээнһээ табиһан байна. Продукци тушаан абадаг худалдаа наймаанай организацинуудтай договор баталагдаа. Хэрэглэлһээ гараһан үлүү түхеэрэлгэ элирүүлэгдээ. Трикотаж хубсаһанай, ээрэгдэһэн утаһанай шанар һайжаруулха хэмжээн хараалагдаһан юм.

Трикотаж хубсаһанай зүйл бүхэндэ хэды шэнээн утаһанай гаргашалагдаха байһаниинь тодорхойлогдожо, хинан шалгагдана. Тусхай хиналта, шалгалта хэһэнэй ашаар продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха арга олдобо.

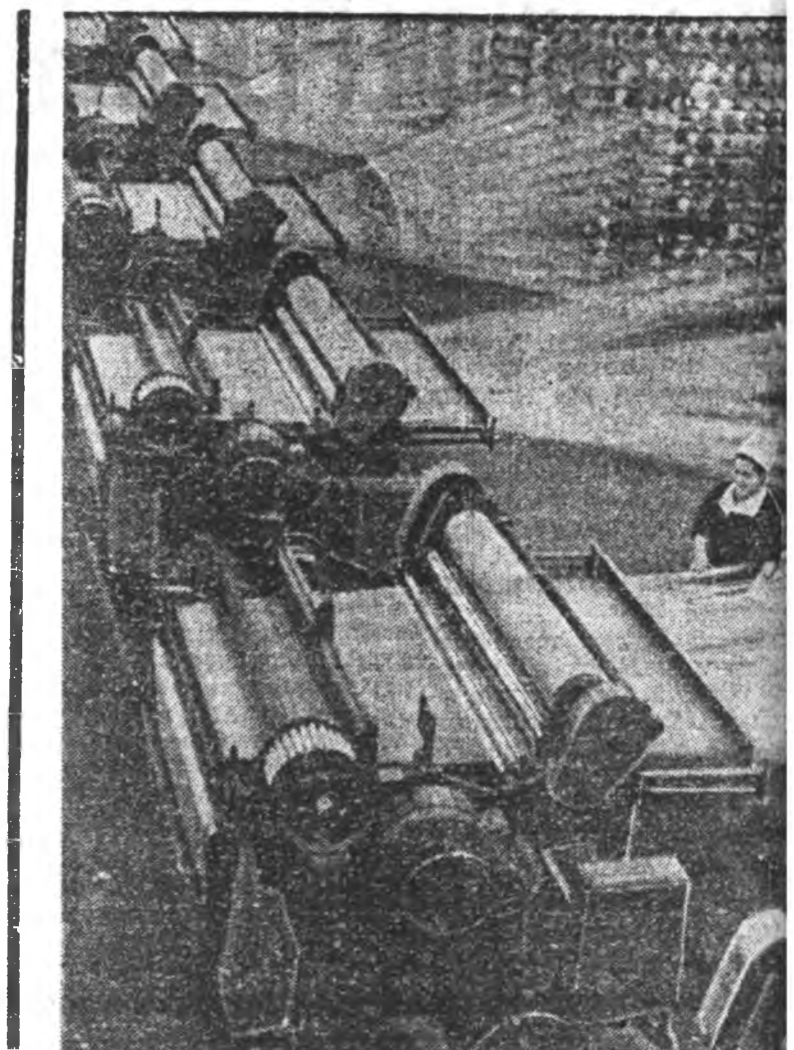
Фабрика шэнэ гуримда орохо тоо бүридхэл хэжэ үзөө. Тиихэдээ нютагай промышленностиин министерствын хараалһан хэмжээ хүтэлбэри болгон, 1967 оной хоёрдохи хахадай түсэб тодорхойлһон байнабди. Фабрикын хахад жэлэй туршада урдань хараалагдаһанһаа 130 мянган түхэригөөр гэхэ гү, али 10,3 процентээр үлүү ехэ продукци худалдаха байһаниинь элирүүлэгдээ. Мүн 43 мянган түхэригөөр ехэ ашаг олзо абаха арга боломжо тодорхойлогдобо. Спортивна хубсаһа оёхо конвейер тодхожо, ехэ продукци үйлэдбэрилхэ, олзо доходоо дээшэлүүлхэ аргатай болоо.

Манай коллектив шэнэ гуримда орохын тула хэрэгтэй бэлэдхэл хэжэ байна. Энэ талаар хараалагдаһан түсэб бэелүүлэгдэнэ. Тиихэдээ продукциин шанар һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулнабди. Энэмнай гол шухала эрилтэ болонхой. Продукци ехээр худалдаха бүреэ, ехэ ашаг олзо оруулагдаха. Тиихын тула һайн шанартай, худалдан абагшадай дура буляама трикотаж хубсаһа нэхэхэ хэрэгтэй. Сэбэр нооһон трикотаж зүйлнүүдые нэхэжэ эхилээбди.

Үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхэхын тула цехүүд ажахын тоосоондо оруулагдаа. Үйлэдбэриин гол фонднууд тэдэндэ даалгагдажа үгтөө. Хэды зэргын, ямар шанартай продукци бүтээгдэнэб, өөрынь үнэ сэн ямар бэ, ажалай бүтээсэ хэды процентээр дээшэлүүлэгдэнэб, салин хүлһэнэй хэр зэргэ зүбөөр гаргашалагдадаг болоһониинь эли тодо болоо. Цехүүдэй хоорондо социалис мүрысөөн эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй үрэ дүн һара бүхэндэ таргагдана.

Манай коллектив олон шухала асуудал шиидхэжэ байна. Ажалдамнай һаад ушаруулдаг олон тутагдал бии. Тиибэшье хараалһан хэмжээгээ бэелүүлжэ, шэнэ гуримда орохо бэлэдхэл муу бэшээр хэжэ байнабди.

В. КОРЕЛОВА,
Хяагтын ээрэлгын трикотажна фабрикын главна экономист.

Советскэ Союзай гурбан зуугаад шахуу предприятину[...] Чехословаки, Куба, Югослави Черниговскэ синтетическа[...] комбинадай гаргаһан продукци абадаг. Үнгэрһэн жэлдэ энэ[...] дай хүдэлмэрилэгшэд һайнаар ажаллажа, жэлэйнгээ түсэб[...] кабриин эхеэр дүүргэһэн юм. Мүнөө комбинадайхид табан[...] түсэб болзорһоо урид дүүргэхые оролдонод. Зураг дээрэ[...] дай нэхэлгын цех соо. ТАСС-ай фото[...]

САБШАЛАН—МАНАЙ БАЯЛИГ

ҮДХЭН НОГООН ДОЛГИЛХО[...]

Һүүлэй жэлнүүдтэ Аргадын совхозой нэгэдэхи отделениин луговодууд үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ горитойхон анхарал хандуулдаг болонхой. Икадай хадын хойто жалгануудаар урдадаг түргэн урасхалта Хэһэнэг, Элигшэн, Саһандай болон бусад жэжэ горхонуудай тунгалаг уһаар эндэхи луговодууд Аргада голойнгоо урда захын сабшалан уһалжа, үбһэ ногооной баян ургаса хуряадаг.

Луговодууд Дондоб Лыгденов, Галсан Бодиев гэгшэд сабшалан уһалха сагай ороходо хаанаһааша уһанай урдажа ерэхые хүлеэгээд байдаггүй, харин халуун намарһаа эхилжэ уһа урадхуулдаг һубагуудаа заһабарилһан, убэлэй сатта наг шэбхэ зөөжэ, тошо халяаһан байдаг.

Хэһэнэг горхоной адагтахи Гунзэнэй буусын зургаан томо һүринүүдэй баруун тээ набтархан шугы бургааһан соо ямаршьеб трактораи хүндөөр ухилхань убэлэй сууряанда холоһоо дуулдана. Дүтэлэн ошоходомнай «С-80» маркын трактораар сабшалангай һөөг бургааһа сэбэрлэжэ байба. Манине хараһаар трактораа байлгажа, кабина сооһоо Галсан Бодиев гаража ерээ һэн.

— Таанад Владимир Жанаевай гүүртэдэ тогтоод ерэбэ гүт? Дондок хоёр морин шаргаар тэндэһээ шэбхэ зөөхөөр ошоһон, тэд яагаа үни болошобо гээшэб?—гэжэ тэрэ хандаба.

— Үү... ерэбэ. Хубаан... энэ суглуулһан һөөг бургааһаяа саадахи нуурайнгаа мүльһэн дээрэ түлхижэ гарга, — гээд, үнөөхи тракторист хүбүүндээ заабарилна.

— Галсан Бодосоевич, эндээ хоюулан хүдэлнэ гүт?

— Хоёрдохи үдэрөө хамһалсажа байнаб. Заримдаа өөһэд хоорондоо иигэжэ хамһалсадагбди. Энэ залуу тракторист һөөг бургааһадые хаанаһаа хайшань сэбэрлэхые ягаад мэдэхэб даа. Тиимэһээнь хажуудань ябалсажа заабарилха бологдоно. Энэ сэбэрлэгдэһэн талмайда саг дары хониной хохир шэбхэ тараагаагүй һаа, ерэхэ хабартаа баһал бургааһан ургашаха ха юм. Энээн дээрэһээ Дондок хоёр морёороо хониной шэбхэ зөөжэ тараана.

Хониной хохир шэбхэ гээшэмнай гансашье һайн үтэгжүүлгэ бэшэ, мүн һөөг бургааһанай узуур үндэһые үмхирүүлэн үгы хэжэрхидэг хорон лэ ха юм.

— Мүнөөдэртөө Дондобой уһалдаг энэ газарые сэбэрлэжэ дууһаха хүсэлэнтэйбди. Харин үтлөөдэртөө минии уһалдаг сабшалангые бургааһанһаа, дошо болдогуудһаа сэбэрлэхэ — гээд, ехэл урматайгаар тэрэ хөөрэбэ.

Иигэжэ хөөрэлдэһөөр байтарнай үнөөхи Дондоб Лыгденов ашаатай моридоо дугшуулһаар хүрэжэ ерээ һэн.

Шэбхэтэй хоорбынь баһал өөрын оньһо түхеэрэлгэтэй, ямаршьеб ооһор татаадхихадань тэрэнь ондоржо, шэбхэнь аятайханаар унашана бэлэй.

Нэгэ бага ажалайнь на[...] һамбаашалан, Дондоб Лы[...] тэ хэдэн асуудалаар хан[...] мнай, тэрэ иигэжэ харюус[...]

— Энээхэн хоёр үдэрэ[...] шада 18 гектарай бургаа[...] бэрлэгдээ. Үшөө һөөг бур[...] даа дарагдаһан, сэбэрл[...] сабшалан бии. Теэд совхоз[...] най иимэ хүсэтэй гансахан[...] тор юм, тэрэнние үни [...] болохогүй бшуу.

Мүнөө тошо халяажа [...] лаабди. Арга шадалаараа [...] зөөдэгби. Хабартаа трактор[...] шинануудые маанадта [...] жа үтэдэг.

— Үнгэрһэн сагай у[...] орой болотор угаа хүйтэн [...] шье, гектарай дунда [...] 20—21 центнер үбһэн [...] даа һэн. Намда 110 гекта[...] лагдадаг газар даалгагдаһа[...] гэрһэн жэлэй халуун на[...] эхилжэ үдэр таһалангүй а[...] жа байнабди. Шэнэ жэл[...] түсэб: гектарһаа 24 цент[...] бага бэшэ үбһэ хуряаха, 2[...] тар һөөг бургааһанһаа сэ[...] мүн хоёр хүүргэ бариха-[...] даа. Энээнээ бэелүүлхын [...] оролдожол байнабди,—гэ[...] доб үтэеэ дүүргээ һэн.

Ажалша бэрхэ эдэ луг[...] дай гол зорилгонь ниитын[...] лые бардам хүрэхэ үбһэ[...] лээр хангаха, мүн табан [...] гээ түсэбые болзорһоонь [...] дүүргэхэ хэрэг болоно.

Вл. ЖИГЖИ[...]
Баргажан.

Шэнэ сагай шэнжэ тэмдэгүүд

ХҮГЖЭЛТЭ, ДЭБЖЭЛТЫН АША ҮРЭ

Урда сагай малша буряадай гү, алиород таряашанай байдалтай танилсаха гээ һаа, мүнөөнэй залуу хүбүүд, басагад музей руу ошохо, үгы һаа уран зохёолшодой, эрдэмтэдэй ном уншаха баатай болодог гээшэ.

Үе сагай алхам хурдан. Совет арадай зохёон байгуулхы ажалай, хатуу шанга тэмсэлэй баатарлиг табин жэл үнгэрбэ. Хоёрдохи табин жэлэй богоһодо совет арад улам эршэтэй, улам хүсэтэй, дэлисэтэй, улам найдамтай жэгдэ гэшхэдэлээр алхан оробо. Алхам бүхэнниемнай Октябриин дэмбэрэлтэ ошон гэрэлтүүлэн байна. Тиин совет арад баатарлиг табин жэлэйнгээ хубисхалша дунгүүдые магтан дуулаха ёһоороо дуулана. Энэ үе соо хүдөө нютагуудта ехэ хубилалтанууд боложо, хото городуудтай тэдэнэй ана-мана урилдадаг болоһон тухайда ажаглалтануудые тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйбди.

50 жэл соо совет арад түүхэдэ түрүүшын алхам хэжэ, социализм байгуулаад, коммунизм тээшэ дабшажа ябана. СССР-тэ социализм байгуулга—совет арадай гайхамшагта амжалта мүн гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев бачрай хамтын суглаан дээрэ хэлэһэн байна. Энэ хугасаа соо алишье талаараа—экономическа, социальна, политическэ, культурын талаар үндэһэн хубилалта болоһониинь бүгэдэндэ элитэ.

Октябриин революциин илаһаар жэл болоод байхада, В. И. Ленин таряашадай түлөөлэгшэдэй үмэнэ үгэ хэлэхэ зуураа, хүдөө ажахын газар тарялангай харилсаануудые (эдээниие хубилгахань эгээл бэрхэшээлтэй) социалис ёһоор хубилгаха гээшэ совет ороной шухала үндэһэн хубилалтануудай нэгэн гээд хэлэһэн байдаг.

Мүнөө табин жэлэй үнгэрөөд байхада, үргэн дэлюун совет орондо, тэрэ тоодо гээгдэнги хизаар дайдын нэгэн байһан Буряад ороной үргэн дэлюун тала дайдада шэнэ дуун зэдэлэнхэй. Хүдөө нютагта В. И. Ленинэй кооперативна түсэбэй бодото бэелэл—колхоз, совхозой байгуулалта эсэслэн иланхай. Тарялашадай экономическа, социальна эмхидхэл бологшо колхозно байгуулалта хадаа хүдөөгэй ажалшадай байдал һуудалые үндэһөөрнь хубилгаһан байна. Совет гүрэнэй алибаа туһаламжын ашаар ниитынгээ үйлэдбэрие улам улам хүгжөөн дэбжээжэ, колхозой тарялашад урагшаа ехэ алхам хэһэниинь бүгэдэндэ эли. Эдэ бүгэдын ашаар хото, хүдөөгэй горитой илгаануудые усадхаха талаар алхам хэгдээ гээшэ.

Эбсэшэгүй зүрилдөөтэ капиталис обществодо хото хүдөө хоёрой ехэ илгаанууд юугээрээ харагдадаг байгааб гэхэдэ, промышленностьда үйлэдбэрилгын хүсэнүүд жэшээгүй түргэнөөр хүгжэдэг хуулитай, тиимэ хэдаа городой хүгжэлтэ хараатүй түргэн байһаниинь ойлгосотой. Тиигээд лэ городууд хүдөө нютагуудай шэмэ шүүһэ хүхэдэг, мүлжэдэг болоһон түүхэтэй. Иигэжэ бүхы талаараа хото, хүдөөгэй илгаанууд улам улам ехэ болодог байһан. Энээниие усадхаха һэдэлгэшье хэгдэдэггүй байгаа.

«Тарялашадай байдалые социализм үндэһөөрнь хубилгаа. Тарялашад—хүдэлмэришэн ангиин үнэн сэхэ союзник—коммунис общество байгуулгын эдэбхитэй хүсэн болонхой» гээд КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүд соо хэлэгдэнэ. Хүдөө нютагуудта томо социалис предприятинуудые—колхоз, совхозуудые байгуулга, хүдөө ажахын үйлэдбэрие оньһон техникын хүсөөр бүтээдэг болоһон ушар хадаа энэ ажалай индустриальна, промышленна үйлэдбэритэй дүтэлжэ байһые гэршэлнэ бшуу. Хүдөөгэй ажалшадай ниитэ болбосоролой, техническэ эрдэмэй дээшэлжэ байһаниинь элитэ. Олон мэргэжэлтэй хүдөөгэй механизатор мүнөө ямаршье заводто ерээд хүдэлжэ ядахагүй бэшэ гү? Иигээд байхадаа хүдөө һууринуудай хүгжэн дэбжэһэнэй үндэһөөр хото, хүдөөгэй горитой илгаанууд һалажа байһан үетэй. Кабанскда гү, али Хушуун-Үзүүртэ ошоод, телевизорээр Москва гү, али Баруун Европын али нэгэ городһоо дамжуулга хаража һууходаа, городтошье, хүдөөдэшье һууһанаа мартаадхихаш. Мүнөө хото хүдөө хоёрой ана-мана урилдажа эхилһэн иимэ хүгжэлтын түргэн алхаса дабшалтын үе саг болонхой. Энээниие Кабанск һууринай жэшээ гэршэлэн харуулна.

Түүхэ домогто хуушанай «Московско тракт» энэ һуурин дээгүүр гарадаг байгаа. Энэ харгы юу үзөөгүйб даа. Кабанья гэжэ нэрэтэй горхоной эрьеэр энэ харгы гарадаг байһан. Сүлэлгэдэ субаһан хаатаршангуудай гэнжын жэнгирээе шагнаа. Эдээнэй һамгад, үхибүүдэй гашуудал зобелон, уйлаае дуулаа. Үлэн хооһон хүнүүдэй гэншээн ёолооё шагнаа. Эдэ бүгэдэнһөө энэ ехэ харгын газарыньшье тиихэ үедэ доошоо хотойхоор болоо һэн бэзэ.

Буряад ороной нэгэ гоё һайхан һууринуудай нэгэн болохо Кабанскын элинсэг хулинсагые түүхэлээд, домоглоод яахамнайб. Жэшэхын тэдыдэ ганса нэгэн тоо, баримта дурдалтай ха. Ородой энэ ехэ харгые зубшаад, онигорхон сонхонуудаараа нюдэ хэнхэй, аймхай шандаганууд мэтэ багахан модон гэрнүүд «Московско тракт» тээшэ гунигтайгаар хараад жэрыдэг байһан. Хоёрхон багшатай нэгэ эхин шатын һургуули. Зүгөөр эндэхи гэр байшангууд сооһоо церковь еврейнүүдэй сүмэ хоёр тобойлдон харагдадаг һэн ха. Эндэхи наймаашад, купецүүдэй багаханууд лавканууд, 1910 ондо хүн зонһоо мүнгэн татабари хэжэ бариһан «арадай байшан» гэжэ нэрэтэй модон гэр соёлойнь гансахан лэ гуламта байһан. Эндэхи хүн зон ямар ажал эрхилдэг байгааб гэхэдэ, таряа таридаг, загаһа баридаг, агнуури хэдэг—иимэ байгаа. Механизм, машина, техникэ тухай юу хэлсээн байхаб даа.

Мүнөө Кабанск — гоё һууринуудай нэгэн. Асфальтаар хушагдаһан үргэн үйлсэнүүдтэй. Захаарнь уужам һонор томо байшангууд зурылдана. Тэдэнэй хоорондуур олон байратай хоёр дабхар шулуун байшангууд улам улам олошоржол байна. Эдэ гэрнүүд городуудтахи байшангуудтал адли, ууралаар түлигдэдэг, уһатай, ваннатай, канализаци гэхэ мэтэнүүд хуу бии. Зүбхэн лэ һүүлэй арбан жэл соо эндэ 2500 дүрбэлжэн метр талмайтай арба гаран иимэ байшан баригданхай. 800 хүнэй һууритай соёлой хоёр дабхар хоёр байшан, үргэн экрантай, 360 һууритай типовой кинотеатр, хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин байшан, 1300 үхибүүдэй һураха хоёр дунда һургуулиин байшан, 200 үхибүүдэй һууритай хүүгэдэй хоёр сад-ясли, гостиница, баня, ажалшадые хангаха шэнэ комбинат баригданхай хүдэлжэ байдаг. Эндэ гурбан библиотекэ, тэрэ тоодо үхибүүдэй библиотекэ бии. Эдээндэ хэдэн мянган ном тоологдоно.

Худалдаа наймаанай, эдеэ хоолой хэдэн олон предприятинууд энэ һууринай ажалшадые хангадаг. Универсальна магазин, тусхай магазинууд: номой, эдеэ хоолой, ажахын эд хэрэгсэлэй гэхэ мэтэнүүдые дууһыень тоолохо аалиин. Эдэ бүгэдэн бултадаа Кабанскын хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэ (тэдэнь 6000 шахуу болонхой) хангана.

Энэ һууринине һүни хараа һаатнай гү, али юрэнхыдоо Кабанскын аймагай дэбисхэр дээгүүр һүни ябаа һаатнай, үнгөөр буляалдаһан һубһанууд мэтэ электрын гэрэл яларан байхал. Кабанскда тон юрын ямар нэгэн айлда ороходошни, электрын лампочка носожо, электроплитка дээрэ эдеэгээ шанажа байха, үгышье һаа машинаар юумэеэ угаахадань дайралдахаш. Нэгэн гээ һаа, үдэшын эдеэ барьяад, телевизор харашанхайнууд һууха. Тэдэнээр һуужа байтараа холодильнигай торд гэхэ абяа дуулахаш. Автомашина, мотоциклтай, моторно онгосотойшье айлнууд байха даа. Богонёор хэлэхэдэ, баян дэлгэр байдал айл бүхэндэ ерэнхэй.

Аймагай түб Кабанск бүхы тосхонуудтаяа (холо дүтын) һайн дардам харгыгаар холбогдонхой. Городшуу түхэлтэй энэ һуурин харгы замайнгаашье, хэлхээ холбоонойнгоошье һудаһануудые иишэ тиишэнь тарааһан захиргаанай, соёлой түб боложо байна.

Нүгөө талаһаа Кабанскые хоёр томо совхозуудай түб һуурин гээд баһа нэрлэлсэхэ ушартай болонобди. Кабанскын, Байгалай совхозуудай түб эндэ юм. Эдэ хоёр ажахынуудта зуу гаран автомашина, хэдэн зуугаад трактор, комбайн болон хүдөө ажахын бусад машинанууд тоологдоно.

Мүнөө хүдөөгэй тарялашад гэһэн ойлгомжын удха ондоо боложо байна. Техникэтэй холбоотой хүн хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ажалладаг болонхой. Эдэ ажахынуудта ажал хэжэ шададаг табадахи хүдэлмэришэн бүхэниинь механизаторай мэргэжэлтэй. Тиигэхэдээ механизаторай мэргэжэлые мүнөө ганса тракторист гү, али комбайнер гэжэ һанахань бэрхэтэй болоо. Машина, техникэ һайн мэдэхэ хүнүүд механизатор гүүлэдэг боложо байна. Тиимэ хадаа энэ мэргэжэлтэмнай хүдөө ажахын үйлэдбэридэ гол һуури эзэлдэг хүн болонхой. Иигээд байхадаа олон мэргэжэлтэй механизатор эгээл дэлгэрэнги боложо байһан үетэй. Нюрганайнгаа хухарха болотор анзаһанай хойноһоо махадаг гү, али үдэрэй зоргоор серпээр таряа хададаг тарялашан гээшэ манай ойлгомжоһоо һалан һалаа.

Буряад ороной үргэн дэлюун тала дайдаар ондоо шэнэ дуун—жаргалта ажалай хүгжэм трактор, машинануудай хүнхинөөнтэй нэгэдэн хангюурдадаг болонхой. Намарай һэбшээндэ шэбэнэлдэн гунхалзаһан залаануудтай полинууд дээгүүр комбайнуудай алхалан ябахые харахадаа, анзаһа, серп барижа үзэһэн тарялаша үбгэнэй сэдьхэлдэ юун ороно хаб!

Совет засагай бадаран дэлгэржэ байха үедэ В. И. Ленин Россие электрификацилха тухай бодомжолоод, ГОЭЛРО-гой түсэб табюулаа һэн. Электрификаци хадаа ороноо социализмын замда гаргажа, арадай ажахын бүхы һалбарииие хүгжөөжэ шадаха гансал хүсэн мүн гээд тоолодог байгаа. Ильичэй аласай холые хараһыень мүнөө 50 жэлэй үнгэрөөд байхада, бултадаа бүри эли тодоор хаража байнабди. Манай мүнөөнэй байдал энээнэй бодото гэршэ. Буряад ороной хүдөө нютаг, һуурин бүхэнэй хүгжэһэн, соёл болбосоролойнь дээшэлһэниие гэршэлһэн олон табан юумэ дурдаһанайшье үлүү. Буряад ороной 934 һууринда ниитэ эрдэмэй 700 һургуулида 200 мянгаад үхибүүд һурана. Үгынье һаа, республикын гурбадахи хүн бүхэн һуража байна гэхэдэ хуу ойлгосотой бэзэ. Арба мянган хүн бүхэндэ студентнэрэйнгээ тоогоор манай республика Англи, Япон, Франци, США гэдэг гүрэнүүдые ахижа гаранхай.

Хүдөөгэй ажалшадай ниитэ эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ манай гүрэн ехэ һаналаа табина. Энээнтэй хамта хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һуралсал эмхидхэхэ хэрэг ехэ удха шанартай болонхой. Мүнөө манай республика дотор хүдөөгэй залуушуулай 64 һургуули хүдэлжэ байна. Гадна заочно һуралсал эмхидхэгдэн[...] ушар хадаа бүгэдэ нииты[...] һуралсал бэелүүлхэ нэгэ[...] лоно. Тиимэ болоһонһоо [...] то, хүдөөгэй горитой ил[...] усадхалсаха арга замуу[...] байһаниинь элитэ.

Хүдөө ажахын үйл[...] оньһожоруулха хүдэлмэр[...] жэлдэ улам үргэнөөр [...] дэнэ. Мүн хүдөөгэй а[...] эрилтэ хэрэглэмжэ ханг[...] улам улам һайжаруулх[...] мүн лэ ехэ хэмжээнүү[...] байнхай. Хүдөөдэ хэдэн [...] ган киноустановко, клуб[...] текэ, соёлой ордонууд [...] нютагуудта телевизио[...] жуулга ошоно гэхэ мэ[...] хэдэ ойлгосотой. Харин [...] дэнэй хүдэлмэри улам һ[...] ха тухай хэлэгдэнэ.

Хүдөөгэй ажалшадай [...] босорол хараха болоо һ[...] дээшэлээ гэжэ тэмдэглэ[...] тэмдэглэнэбди. Мүнөө [...] совхозуудта ажалша бү[...] хэдэн хэблэл захил хэ[...] хой. Ном уншадагынь то[...] мүн лэ ехэ тоо болохо[...] дабшажа ябаһан ал[...] хэмжээн иимэ. Коммуни[...] ангинууд үгы болохо, хо[...] гэй социально-экономиче[...] турна илгаанууд һалаха[...] лаараа хүдөөгэй ажалш[...] арад зоитой адли хэмжэ[...] хо юм гээд КПСС-эй [...] дотор хэлэгдэнхэй. Бур[...] ной хүдөөгэй ажалшад [...] тээшэ дабшажа ябана[...] Городуудтай тэн тэр[...] дажа ябаһан һуури[...] найда олон лэ боло[...] Үнэндөө бодоод үзэел [...] банск, Гусиноозерск гү[...] каменскһаа юугээрээ д[...] ри, Турунтаево, Му[...] Ивалга болон бусад ол[...] һууринуудай тоодо оруу[...]

Эдэ бүгэдэн хадаа м[...] тосхонуудай хүгжэлтэ [...] шажа ябаһанай бодото [...] лоно. Үнгэрһэн сагай [...] хото, хүдөөгэй горитой [...] дай үгы болохо саг холо[...] най ажалшадай зохёон[...] ажал хэрэг энээниие т[...] даха байһанай бата [...]

А. СЕРЕ[...]
КПСС-эй обкомой [...]

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэроссин зүблөөн тушаа һанамжанууд

...АГ СООГОО...

...и Федерациин соёлой хү... ...лэгшэдэй зүблөөн янва... 12-то Москвада нээгдэбэ ...уулахадаа ганса бишье ...республикымнай бүхы ар... ...а һонирхоо һэн.

...ниие манай Коммунис пар... Совет правительствын арад ...дунда соёл культура ба ...ажаһуудал һайжаруулха ...эр бүри һанаагаа зобожо ...ай гэршэ гэжэ бидэнэр бү... ...н мэдэнэбди. Агуехэ Ле... ...нын түрэһөөр 100 жэлэй ...рта үдэрые угтуулан, ...айханай, соёлой ажалые ...һөөр, мүнөөнэй ажал бай... ...нягта холбоотойгоор ябуул... ...ай байнабди. Минии һана... ...оон түрүүн аймагай куль... ...таһагай ажалые һайжа... ...хүдэлжэ шадаха, оролдо... ...ынуудые тэндэ хүдэлгэхэ ёһотой байна. Хүдөөгэй уран һайханай артистнуудай ажал һайжаруулхын, тэдэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхын тула бүри һайн хэмжээ ябуулгануудые хараалха болонобди.

Илангаяа хүдөөгэй ажалшадта таарахаар дуунууд, хүгжэмүүд, рассказууд, шүлэгүүд эрхэ бэшэ хэрэгтэй болоно.

Совет засагай 50 жэлэй ойе угтуулан, РСФСР-эй арадай артистка Найдан Гендунова, РСФСР-эй габьяата артист Антроп Ильин бидэ гурбан республикынгаа хэдэн аймагуудаар ябажа, уулзалгануудые үнгэргөө һэмди. Жэшээнь, Ахын аймагай Орлик тосхондо шэнэ шэнэ гэрнүүд олоор баригдаһан, баригдажашье байна. 350 һууритай культурын байшан, һургуулиин шэнэ байшангууд бодхоогдоо. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 300 һууритай шэнэ клуб баригдаа. Иимэ жэшээ ехэ олон.

Мүн декабрь һарада Загарай, Хори нютагуудаар «Алтан гэр». «Ургын» һалбарха үеэр» гэжэ кино-зурагуудһаа, «Тайшаагай ташуурһаа» бүлэгүүдые харуулжа, дуу гүйсэдхэжэ ябахадамнай, нэгэ зарим клубуудта киношье харуулдаггүй, хүйтэн байдаг һэн. Тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд — мүнгэ зөөри байна, теэд соёлой мэргэжэлтэд үгыбди — гэжэ хэлэхэ юм. Иимэ шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалнууд тухай мүнөө һаяхан үнгэрэгшэ Россин Федерациин соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн саашадаа хэгдэхэ ёһотой ехэ удха шанартай хэмжээ ябуулгануудые харалаа. Буряадаймнай культурын хүдэлмэрилэгшэд дутуу дундаяа харан үзөөд, саашань бүри һайн болгохо бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. ХОБОРКОВ,
РСФСР-эй габьяата артист.

ШЭНЭЭР ХАРААЛХАМНАЙ

Манай Хяагтын аймагай соёлшод Россин Федерациин культурын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшадай хандалга бэшэгые угтан абажа, хүтэлбэри болгобо.

Мүнөө малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын түлөө тэмсэлэй үедэ аймагтамнай 11 агитбригада эмхидхэгдээд, холын бэлшээриин малшадай дунда соёл сурталай хүдэлмэри ябуулжа байна.

Алтайн агитбригадые хүтэлбэрилэгшэ В. Дашиев тус хандалга уншаад байхадаа: «Ажал хүдэлмэреэ нилээд шэнэдхэхэ, формыень хубилгаха ёһотой, репертуараа, лекци болон хөөрэлдөөгөө мүнөө үеын хүнүүдэй эрилтэдэ тааруулжа зохёохо болонобди.— гэжэ хэлээ. Энэ тон зүб байна. Юундэб гэхэдэ, хүдөөгэй зарим соёлшод урданайхяараал, хуушанайхяараа хүдэлхэеэ һанана ха юм.

Мүнөө үедэ, илангаяа ажалай табан үдэрэй неделидэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадай дамжан орологотой дашарамдуулан, сүлөөтэй сагаа тэдэнэй ашатай туһатайгаар үнгэргэхын тула хүдөөгэймнай соёлой гуламтанууд ажал хүдэлмэреэ эрхимээр эмхидхэхэ ушартай болоно.

Эдэ бүгэдэ тухайгаа һаяын сагта манай соёлшод аймагайнгаа түбтэ сугларжа хэлсэхэнь, түсэбүүдые хараалхань.

Ц. ЦЫМБЕЕВ,
Хяагтын аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша.

ХҮДӨӨГЭЙХИДТЭ ТУҺАЛДАГ БОЛОХО

...ын Москва хотодо үнгэрэг... ...шодой Бүхэроссин зүб... ...хабаадагшадай Россин Фе... ...н соёлой хүдэлмэрилэг... ...алдаһан Хандалгые манай ...есс» кинотеатрай хүдэл... ...шэд ээлжээтэ зүблөөн ...зүбшэн хэлсэһэн байна.

...лга соо хэлэгдэгшэдэл ад... ...хүнүүдтэ кино харуулха ...ние үндэр хэмжээндэ ..., эрхим һайн уран һайха... ...роникально-документальна ...но-популярна кинофильм... ...олоор экран дээрэ гаргаха ...бидэнэй гол зорилго байһан ааб даа. Энэ ажалаа бидэ улам һайжаруулха гэжэ шэнэ хэмжээ ябуулгануудые хараалаабди.

Энээнһээ урагша «Прогресс» кинотеатрта элитэ совет киноартистнуудай хаа-яахан уулзалганууд үнгэргэгдэдэг һэн. Бидэ шэнэ жэлдэ энээнээ улам олошоруулха, гадна шэнэ кинофильмнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулдаг болохомнай. Тиихэдээ бидэ ажалшадайнгаа ямар кино-зурагуудые хараха дуратай байһыень мэдэжэ абаха гээшэбди. Энэ дүршэлөө согсолоод, республикын культурын министерствын кинофикациин таһагтай хамтаржа, хүдөөгэйнгөө кино-түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалдаг болохомнай. «Прогресс» кинотеатр квартал бүхэнэйнгөө түсэб үлүүлэн дүүргэдэг юм. Энэ амжалтамнай ганса манай бэшэ, харин хүдөөгэймнай бүхы кино харуулагшадай амжалта байха ёһотой. Тиимэһээ бидэ тэдээндэ дүй дүршэлөө дамжуулхамнай. Иигэжэ хандалга доторшье хэлэгдэнэ.

Ф. МАШАРОВ,
«Прогресс» кинотеатрай директор.

Соёлшод — малшадта

ХҮСЭН БИИ ААД, ХЭРЭГЫНЬ АХИР

Үбэлэй дунда һара нилээд шэрүүнээр гараба. Илангаяа ниитын малай харууһалга, түл абалга малшадай эгээл гол зорилго болоно. Иимэ сагта соёлшодойшье үүргын арсашагүй байһаниинь мэдээжэ ааб даа.

Һаяхан Зэдын аймагаар ябахадамнай, Ториин совхозой нэгэдэхи отделениин хонишон нүхэр Ершов: «Зарим зон хурьга абалгада радио, газетэ, ном ямар туһа хүргэдэг юм. Малай аргашадые эльгээгты, үбһэ тэжээл бү таһалдуулагты гэжэ эрилтэ хэдэг байгыт гэхэеэ һанадаг. Теэд бидэ радио шагнаагүй, наада хараагүй байхадаа ехэл дутуу ябадагбди. Ажалшье һайнаар бүрилдэжэ үгэхэгүй, зорилгомнайш мохоо байдаг»,— гэжэ хэлээ һэн. Имэрхүү үтэнүүдые бусадшье ажахынуудай малшад хэлээ. Тэдэнэй эрилтэнүүд аймаг болон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хэр зэргэ дуулдана гээшэб?

Бургалтайн «Мир» колхоз культурын шэнэ байшан баряад, ашаглалгада үгэхэ дүтэлөө. Энэ үдэрые хүлеэһэн юм шэнги тэндэхи соёлшод (клубые даагша Б. Будаев, библиотекарь В. Гармаева) колхозойнгоо түбтэ соёлой хүдэлмэриие эрид һуларуулһан байна. Тэдэ мүн фермэ, отаранууд дээрэ хүдэлжэ байһан малшадай дунда соёлой хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна. Бургалтай шадархи фермэ, отара бүхэниие соёлшод арбан үдэрэй туршада заабол эрьехэ түсэбтэй аад, энэ болзор соо арайхан гэжэ нэгэ дахин хүдөө гарана, заримдаа гарадагшьегүй. Тиихэдэ тэндэхи 6 нүүдэл библиотекын номууд һарадаа нэгэ дахин һэлгэгдэхэдээ һэлгэгдэнэ, үгыдөө үгы.

Иимэ байдал мүн Оёорой совхоздо үзэгдэнэ. Оёоройхид шэнэ клубтай болоһоор һаянай. Теэд клубынь шэнэ жэлэй гараһаар үшөө нээгдээгүй. Тохойн малшад үнгэрһэн жэлэй аяар октябрьһаа эхилжэ соёлшодые хараагүй. Гэхэтэй хамта Оёорой соёлшод өөһэдөө элдэбхигүйгөөр хүдэлхэһөө гадна, хүршэнэрэйнгөө наада харуулха гэжэ ерэхэдэ һөөргэнь эльгээжэрхидэг байба. Декабриин һүүл багаар «Мир» колхозой Жэлтэр тосхоной уран һайханай бүлгэмэйхид Оёор ерэһэн байгаа. «Өөһэдөө урин аад, ошохоломнай клубаа түлеэшьегүй, зондоо соносхоошьегүй байгаа һэн». — гэжэ Жэлтэрэй хүдөөгэй клубые даагша О. И. Гончарова хэлээ. Энэ залуухан басаган библиотекарь О. В. Клочихинатай хамта үбэлэй үедэ холын бэлшээриин малшадта ошохо гэжэ агитбригада эмхидхэһэн, лекци, наада бэлдэһэн байна. Теэд тэдэнэй энэ үүсхэлые колхозой хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэ Д. Ю. Цыбикжапов, парторганизациин секретарь Ц. Ц. Субанов) дэмжээгүй байгаа. «Залуушуулые дахин суглуулхамнай хүшэр болоо» гэжэ эндэхи сельсоведэй түрүүлэгшэ Д. Г. Бальчугов хэлэнэ. Мүнөө соёлшод Гончарова, Клочихина гэгшэд дүтынгөө нэгэ отарада ябагаар ерэдэг, теэд Мунустай, Доодо-Нуга, Хуһата, Гэнгэриг гэхэ мэтын холын малшадта ошоногүй. «Тэндэхи нүүдэл библиотекэнүүдэйнгээ номуудые үни заяанай һэлгээгүйбди» гэжэ библиотекарь Клочихина хэлэнэ. Эдэ бүтэлэ соёлшодой транспорт, унаагүй дээрэһээ болоно. «Мир» колхозой түб һууринда һаядаа зональна библиотекэ хүдэлжэ эхилхэнь. Энээнтэй дашарамдуулан, Бургалтайда соёлшодой ябаха унаа эмхидхэлгэ шухалын шухала асуудал болоод байна.

Гэхэтэй хамта Ториин культурын байшангай дэргэдэ ехэ хүсэн, арга боломжо бии аад, хүдэлмэреэ, илангаяа үбэлэй үедэ хангалтагүйгөөр ябуулна. Тус культурын байшангай дэргэдэхи али бүхы ажал хүдэлмэриие тэрэнэй директор Михаил Григорьевич Ахмадулин хүтэлбэрилдэг. Соёлой хүдэлмэриие ябуулдагаараа энэ хүмнай республика соогоо мэдээжэ болоһон, баян дүй дүршэлтэй гээшэ. Зүгөөр тэрэнэй харьяата клубуудайнгаа соёлшодто эрилтэ багатай байһан дээрэһээ тэдэнь ажал хүдэлмэридөө хангалтагүйгөөр хандана. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг культурын байшан тэрэ шадарайнгаа клубуудта методическа туһаламжа үзүүлхэ ёһотой юм. Тиигээд нүхэр Ахмадулинай ерэжэ клубтань элдэб лозунг бэшэхые, вечер болон агитбригадын программа зохёожо үгэхые Горхон, Хулдаг, Ехэ-Нарин, Армак, Алцаг, Оёор нютагуудтахи клубуудые даагшад хүлеэгээд лэ, һанаа амархан һуужа байдаг заншалтай. Жэшээнь, клубые даагшад Абдина Галина, Федосеев, библиотекые даагшад Гамзикова, Саргаева болон бусад бидэнтэй уулзахадаа: «Харил юу хээ хэхэ, агитбригада эмхидхэхэ, хүдөөгөөр ябаха зон аад. Ахмадулинай ерэхыел, заажа үгэхыень, программыемнай зохёолсохыень хүлеэнэбди» гэжэ хэлэхэ юм. Энэмнай бидэнэй һанахада, бэеэ сагааруулһан, нюдэ далдалһан хэрэг болоно.

Зэдын аймгүйсэдкомой культурын таһаг (даагшань нүхэр А. К. Филлипов) даалгагдаһан ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, нүхэдэй оролдосо, абьяас дээшэлүүлхын тула хэмжээ абанагүй. Бидэнэй ябаһан лэ газарта культурын таһагаархин үсөөн ерэдэг, туһаламжа бага үзүүлдэг гэжэ мэдүүлбэ. Тиимэһээ зарим хүдөөгэй соёлшодой бэеэ мэдээд, зоргоороо ябажа ябахань гайхалгүй. Жэшээнь, Ториин совхозой нэгэдэхи отделениин ахалагша хонишод С. М. Попков, И. И. Ершов гэгшэдэй отарада мүнөө хурьга абалга эхилээд байна. Теэд тус хонишодто агитбригадынхид аяар намарһаа хойшо үзэгдөөгүй. соёлшод хаа-яахан лэ ном үгөөд ошодог гэжэ мэдүүлбэ. Энээнһээ гадна тус совхозой 27 гүүртэ, фермэдэ, 40 отарада олон малшад хүдэлнэ. Тэдэ малшад мүн лэ муу хангалтатай.

Үбэлэй үедэ Зэдын аймагай малшадай дунда соёлой хүдэлмэриие эрхимээр ябуулха арга боломжо бии. Аймагай олонхи ажахынууд шэнэ клубуудтай болонхой, тэндэнь соёлой хүдэлмэридэ хэрэгтэй хэрэгсэлнүүд, мүн мэргэжэлтэд олон. Жэшээнь, 1964 ондо тус аймагта соёлой һургуули дүүргэһэн 4 хүн байһан, 1967 ондо тэдэ 26 болоо. Гадна дунда һургуули дүүргэһэн олон залуушуул клубые даагшаар, библиотекареэр ажаллана. Үшөө 28 ... ...алгэд һаяын жэл... соёлой дээдэ, дунда һургуули дүүргээд, Зэдээ ерэжэ хүдэлхэнь.

Энэ хүсые зүбөөр эмхидхэжэ, ажахын гол һалбаринуудта хүдэлжэ байһан малшад, таряашадай дунда ябуулагдаха ёһотой соёлой хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, үбэлэй үедэ холын бэлшээриин фермэ, отарануудай хүн зониие соёлой хүдэлмэреэр саг үргэлжэ хангажа байха гээшэ мүнөө үеын гол зорилго болоно.

Е. ГАРМАЕВА,
Зэдын аймагай библиотекые даагша.
Д. ЭРДЫНЕЕВ,
манай корреспондент.

АГИТБРИГАДА—ХОЛЫН МАЛШАДТА

...аймагай ...нагай агитбри... ...ай үбэлжэл... ...малшадые ...хангаха ...даа табинхай. Тус бригадынхид Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо һаяхан ошожо, тэндэхи отара, гүүртэнүүд дээгүүр наадн харуулба. Гадна элдэб асуудалаар малшадтай хөөрэлдөө хэһэн байна.

Колхозой түб тосхондо харуулһан концертыень Монголой айлшад хаража һонирхоо.

Г. САБЖАЕВ.

КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой партийна библиотекэ 600 уншагшадтай. Анастасия Николаевна Болотова тэндэ библиотекареэр хүдэлнэ. Тэрэ номуудай удха һайса мэдэдэг байһан дээрэһээ уншагшадтаа ямар ном абахыень дурадхадаг байха юм.

Литературын стенднүүдые шадамараар зохёоно, шэмэглэнэ. Тэдээн дээрэнь: «Агитатор ба лекторнүүдтэ туһаламжа», «Пропагандистнар, таанарта», «Партийна организацинуудай секретарьнуудта туһаламжа», «Комсомольско организацинуудай секретарьнуудта туһаламжа» гэжэ бэшээтэй байна. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан фотовыставкэ тэндэ эмхидхэгдэнхэй. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Н. Болотова.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

...ААН-ҮДЫН АЙМАГТА

...Н ЖЭЛЫЕ — ХОЁР ЖЭЛДЭ

...элэйн колхозой шу... ...лэгэ абаха, гүрэндэ ху... ...бан жэлэйнгээ түсэб ...хоёр жэлэй туршада ...ажалай ехэ амжалта ...Табан жэлэй түсэбөөр 1 ...50 мянган түхэригэй ...ын орондо 1 миллион ...ан үндэгэн абтажа, гү... ...лаад.

...Буряадай АССР-эй ...Соведэй депутат Хри... ...горьевна Сазоновагай ...шадай бригадын ху... ...Тэрэнэй бригада үнгэ... ...хабар инкубаторна ...16 мянган дальбараа ...аа. Тэдэнэйнь 15 мян... ...ь томо болтогдонхой. ...нгта гаран залуу та... ...ь үдэр бүхэндэ 4000 ...дэгэ үгэнэ.

...ай хоёрдохи фермэдэ ...Назарова шалгараа. ...до тахяа бүриһөө 126 ...һан.

...лэйнхид байгша ондо ...ю үсөөн бэшэ үндэгэ ...раална.

...РАММААР НЭМЭНЭ

...ст Тихон Тихонович ...алгагдаһан ажалдаа ...рюусалгатайгаар хан... ...тын туршалта-үйлэд... ...ахын 1-дэхи отделе... ...йна организаци болон ...шэд энэ дүршэлтэй ...174 толгой эрэ буруу, ...дые түргэнөөр шахан ...ые даалгаһан байгаа.

...кулов тэдэ малнуудые ...лхажа эхилээ һэн. Тэ... ...алагшаар коммунист ...Мороков, малшадаар ...рнояров, бригадирай ...юнид Акулов гэгшэд ...байха юм. Ажахын ...н таргалуулагшадай ...ай хүдэлмэришэ... ...дэлгэрһэн мүрысөөн... ...нист Т. Т. Акуловай ...д түрүү һуури эзэлнэ. ...кабрь һарада харуу... ...һан малайнгаа толгой ...ада зэргын шэгнүүрые ...1 килограммаар нэмээ...

...нхид тэдэ малнуудаа ...н мяханай комбинадта ...Үхэр бүхэниинь дунда ...92 килограмм татаа. 48 ...ндаһаа дээгүүр, бу... ...ь дундуур хүшэтэйдэ ...абтаа.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭБЭ

«Восход» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхозниигууд шэнэ 1968 ониие ажалай амжалтаар угтажа эхилээ. Табан жэлэй гурбадахи жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилэн, доодо-жэрэмэйхид гүрэндэ үхэрэй, гахайн мяха ехээр тушаана. 8 үдэрэй туршада 340 центнер—мяхан мяханай комбинадта ябуулагдаба. Тэрэнэйнь 94 центнер гахайн мяхан. Тиигэжэ нэгэдэхи кварталай түсэб болзорһоо урид, 90 центнерээр үлүүлэн дүүргэгдээ.

Гахайшад Февронья Сашина, Мария Еманакова гэгшэд һайнаар хүдэлбэ. Тэдэнэрэй харууһалһан 92 толгой гахай түд бүридөө центнерһээ дээшэ шэгнүүртэй байгаа.

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ

Харганаатай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз табан жэлэй хоёрдохи жэлые амжалтатайгаар дүүргэв. Илангаяа һаалишад, малшад үйлэдбэриин ехэ амжалта түйлаһан байна.

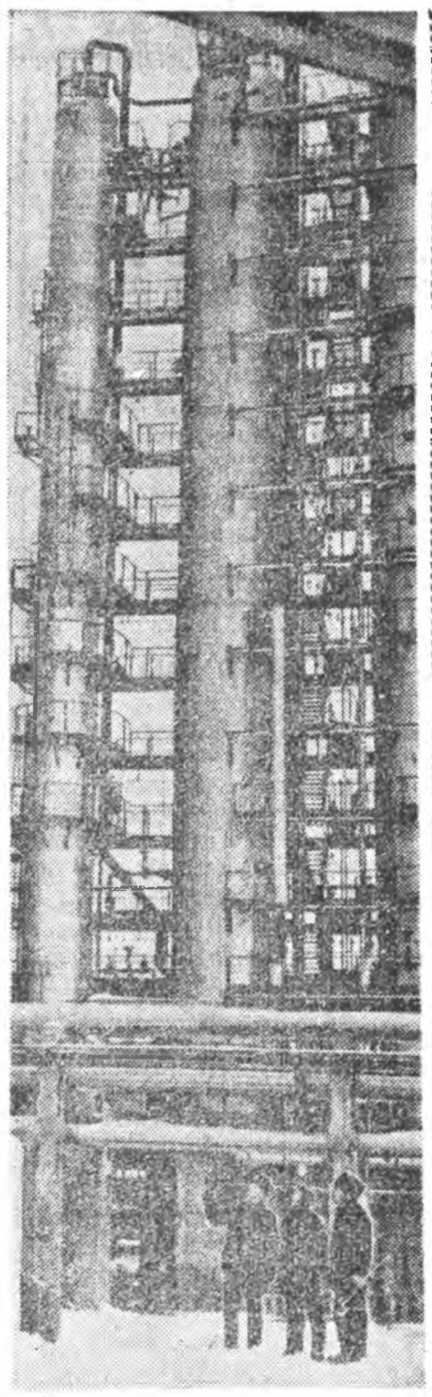
Һү ехээр һаахын түлөө һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ үнинэй һаалишадай нэгэн Пунсок Жалсанова илажа гараа. Тэрэ хадаа ойн жэлдэ үнеэн бүриһөө 2612, тэрэ тоодо декабрь һарада 235 килограмм һү һааһан байха юм. 2574 килограмм һү һааһан Бутэд Содномова хоёрдохи һуурида гараа. Һаалишад Найданова, Д. Линхобоева, Е. Кондратьева, Б-Н. Бадмажапова, Б. Цыреторова гэгшэд хоёр мянгатан болоно.

Колхоздо һаалишадай һайндэр һаяхан болоо. Тэндэ һү һаалгаяа үлүүлэн дүүргэһэн һаалишадта нэмэлтэ түлбэри барюулагдаба. П. Жалсанова, Б. Содномова гэгшэд эгээн ехэ нэмэлтэ түлбэри— хүн бүхэнэй 450 түхэриг абаба. Эдэнэр һааһан һүнэйнгөө сэбэр байһанай түлөө мүн 45 түхэриг түд бүридөө абаа. Бусад һаалишад нэмэлтэ түлбэридэ хүртэнхэй. Хамтадаа гурба мянга үлүүтэй түхэриг малшадта түлэгдэбэ.

ҮРГЭН ЭКРАНТАЙ...

Сотниково тосхонойхид өөһэдынгөө клубта үргэн экрантай кинофильм мүнөө хүрэтэр харагүй байһан. Пригородно совхозой дирекци хоёрдохи бригадынгаа хүдэлмэришэд тухай анхаралаа хандуулжа, тэндэхи клубые заһаа, түхеэрээ. Тиигэжэ бригадынхид үргэн экрантай кинофильм харадаг болонхой.

А. НАГАСЛАЕВ.

ШЭНЭ СОРГО АШАГЛАЛГАДА ҮГТЭБЭ

Ново-Ярославскын нефть буйлуулдаг заводой дэргэдэ түхеэрэгдэһэн шэнэ атмосферно-вакуумна соргоор бензин абтажа эхилээ. Зураг дээрэ: АВТ-гэй юрэнхы түхэл.

ТАСС-ай фото.

ХЭТЫНГЭЭ ЗАМААР

Хүн бүхэн өөрын хуби заяатай гэжэ урданай зон хэлсэдэг. Хуби заяанда этигэдэггүй Даша-Нима «өөрын харгыгаар ябаал хүн аабзаб даа» гэжэ хэлэхэ дуратай юм. Харгы зүргэ... Тиимэ даа, хүн бүхэн өөрын ябажа ерэһэн харгытай, үгсэжэ ошохо зүргэтэйл байдаг бшуу. Тиимэл ушарһаа ажабайдал гайхалтай һонин, хэзээдэшье хуушардаггүй жама ёһотой гээшэ даа.

Даша-Нима үетэнтэеэ адляар һургуулида һураа. Нютагайнгаа долоон жэлэй һургуули дүүргээд, түрэл колхоздоо хүдэлөө. Саашаа һураха хаба шадал байгаагүй бэшэ, һургуули намнаад холын город ошожо ядаагүй. Табяад оной үеэр колхоздо хүдэлхэ хүн зон дутадаг һэн.

Хони хараха гү, али үнеэ һааха хүн олдожо үгэдэггүй байһан. Үбһэ сабшалгын, таряа хуряалгын халуун хаһада түрүүлэгшэ бригадир хоёр хүниие бэдэржэ зобохо, дайнһаа бусаагүйшүүлэй олон хадань тиигэдэг юм һэн гү, юрэдөө, колхозой ноёдой хаанаашье хүрэнэгүйбди гэлдэхэнь али олон байгаа.

Даша-Нима дайнай хатуу жэлнүүдые нюдөөрөө хараһан, үзэһэн тула зобохо гээшэ, хүшэр байдал гээшэ юуб гэжэ һайн мэдэхэ байба.

Түрэһэн наһаараа мал хараһан эхэ, эсэгэнь хүбүүгээ холо табиха баһал дурагүйшэгүүд һэн. Даша-Нима өөрынхеэрээ зүргэ гаргажа эхилээ.

Аргамжын бүдүүн үзүүрһээ эмниг мориной хинсайтарнь татадаг, шүрбэһэлиг хүдэр хүбүүн һүниндөө элдин талаар адуу манажа хоноһоншье, һүүлдэ үхэршье адуулжа үнжэһэн, ябаһан байха. Тэрэниие энэшье баадхаагүй. Өөрынгөө сэдьхэлэй захиралтаар таладаа дурладаг, үхэр малаа үнэн зүрхэнһөө энхэрэн ябадаг байгаа бшуу.

Даша-Нима хүнһөө үлүүшье, түүшье хүдэлдэггүй байба. Даһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандаад, хэхэ юумэеэ жэншэд гүүлэнгүй хээд лэ ябадаг һэн.

«Самажабаймнай хүбүүн эхэ, эсэгынгээ һургаалаар хаш»,—гэлдэхэ зон тиихэ үедэ бии байһан. Балай ондоошье юумэ суултынхид хэлсэдэггүй һэн. Хүнэй үгөөр, даруу номхон зантайень барандаа мэдэдэг, тэрээхэн зан соонь сэгнэжэ, үлүү үгэ хэлэнэй үзүүр гаргадаггүй байгаа. Залуухан хүбүүнэй хараһаар байтар уула нютагынь урган бодожо байба. Түрэһэн уурхайнгаа үзэмжэтэй гоё, таарамжатай һайн болоходонь, хүнһөө байтагай шубууншье баясадаг бэшэ гү.

Нэгэ үглөөгүүр сэрэгэй комиссариат дуудаад, армида ошохо болобош гээ һэн. Наһан гүйсөө. Эхэ оронойнгоо үмэнэхи уялга дүүргэхэ хэрэгтэй. Нүхэдтэеэ сэрэгэй албанда мордожо, гурбан жэл ябаад ерээ.

Энэ гурбан жэлынь нүхэтэй хүнэг руу уһа хэһэндэл—миил үнгэршөөгүй. Олон юумэ ойлгоо, олон юумэндэ һураа, олон юумэ хараа.

Гэнэн хонгор бага наһандаа хүн алдуу хэһэн, буруу харгыда ороһон байбал, томо болоходоо шаналжа, юушье хэжэ ябаа гээшэбиб даа гэхэшүүгээр гэмэрдэг. Теэд шаналха, гэмэрхэ юумэн Даша-Нимада үгы бэлэй.

Урданайнтаа хүсэл эрмэлзэлые ула дороо гэшхээгүй. Энэнь юун дээрэһээ харагдааб гэхэдэ, сэрэгэй албанһаа бусаһан дары, мал ажалда оруулхыень түрүүлэгшые гуйгаа һэн. Тэрэ үдэрһөө хони харалсажа эхилээ. Хэдэн зуун хони бэедээ даажа абаха гээшэ харюусалгатай хэрэг. Муу харууһанһаа боложо гарзалбал — өөрынш толгой дээрэ. Уһанда орожо, шабарта шааглажа үхэбэл — шинии толгой дээрэ. Шонодо баригдабал — баһал өөрынш толгой дээрэ. Хониной харууһан ехэ. Теэд элинсэг хулинсагынь, эхэ эсэгэнь оролдоод, харууһалаад, үдхөөд лэ байгаа ха юм.

Даша-Нима татагасаагүй. Дуратай ажалһаа хэн арсахаб даа.

Нэгэ жэл хүдэлхэдөө дүй дүршэлтэй болоодхёо. Хонидо ороһон жэлынь ехэ хашанха хабар тушаалдаа. Ган гасууршаг зун болоһон байжа, үбһэ хулһан багаар абтаа. Ядахын сагта хуһанай мүшэр ойһоо хухалжа асарха, хонидтоо үлэ залгуулха ушарншье гараһан. Хонидшье гавзалаад абаа. Теэд Даша-Нима тунхарягүй, ажлаа орхижо ошоотүй. Оролдосотой нэтэрүүгээр хүдэлэгшэ һэн.

Хүдэлөө, тэмсээтүйдэ амжалта өөрөө ерэдэггүй гэжэ дүй дүршэл дээрэһээ үнинэй мэдэхэ байгаа.

Хойто жэлһээнь хамаг юумэ заһаржа эхилээ. Хиидэ хулһээ гоожуулаагүй. Хонидоо тарганаар ондо оруулдаг болоо. Хамаг хэхэ юумэеэ эртээнһээ бүтээдэг байба.

Үеынгөө үнинэй танил Цыбжидмаатай үгэ нэгэдэжэ, үрэ зүрхэеэ холбоо. Хани нүхэрынь хонидо хамта ябаха дуратай байгаа ха юм.

Мүнөө Даша-Нима Самажапов арбадахи жэлээ хониндо хүдэлжэ байнхай. Энэ үе соо түйлаһан юумэнь ехэ. Отара отараар хурьгадые тэнжээһэн, машина машинаар нооһо хайшалжа тушааһан байха.

Хамаг юумэн хуу хүнгэн болошоо гээд ойлгожо болохогүй ааб даа. Хэды дүй дүршэлтэй, нарин нягта болоошье һаань, заримдаа бэрхэшээл ушараад, үзэгдөөд лэ байдаг. Теэд хүшэр сагай тулалдахада, хэбгэжэ үгэхэ бэлэн, тулажа гараха хэсүүшэгшье һаань сухаридагтүй.

Даша-Нима Данзановичай хурдан бэрхыень, үнэн сэхыень үндэрөөр сэгнэнэжэ, Суулгын сомоной Соведэй депутадаар хоёрдохёо һунгаа.

Депутадайнгаа уялгада харюусалга ехэтэйгээр хандадаг: дүтын отаранууд дээгүүр ябажа, хонишодой ажаһуудалтай танилсадаг, гуйлта ба гомдолыень тодорхойлон мэдэжэ абаад, дары хүсэлдүүлхые оролдодог байна. Заримдаа өөрөөшье хөөрэлдөө үнгэргэдэг.

Өөрынгөөшье, хүнэйшье ажалда эрилтэ ехэтэй байдаг хадань, тэрэниие хэдэн дахин депутадаар һунгаа бшуу.

Нүхэр Самажапов 582 толгой эхэ хонидые һамгантаяа суг даажа абанхай. Хонидынь май һарада хурьгалха.

— Хонидые үбэл хурьгалуулхада һайн. Юуб гэхэдэ, түрүүшын ногооноор хурьгадынь газар шэмхэлхэ шадалтай, томо болоод ябаха. Хабар гараһан хурьгадай харууһаниинь ехэ юм. Эхэнь туранхай, һүгүй байдаг. Тиигэбэшье һайнаар харууһалаад, оролдоод байбал, үбэлшье, хабаршье гараһан хурьгад намартаа али тооной болодог,— гэжэ дүршэлтэй хонишон хөөрэнэ.

Энэ жэлдэ хонидынь яһала тобир тарган. Үбһэеэ өөһэдөө бэлдэдэг тула шэмэтэй ногооноор абаа. Һолоомошье элбэг. 100 хониһоо 90 хурьга абаха гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь дамжаггүй. Сабшалангайнгаа 22 гектар газар дээрэ тракторааар, мори шаргаар жэл бүри 300 тонно нат шэбхэ гаргадаг. Үбэл тошон халяадаг. Иигэжэ оролдоһоноойнгоо ашаар ехэ үбһэ хуряажа абана бшуу.

Алтаанын отарадахи хонишодой хоёр гэрһээ бур-бурхан утаан гарана. Намнагар дулаан дэгэлтэй, морёо хүтэлһэн, түхэреэбтэр хүрин шарайтай хүн урдахи поли тээһээ хонидоо туужа, уһалууридань оруулхаяа ябаба.

Үсэгэлдэр тэнсэлгүйгөөр хүйтэрхэдэнь, хонидоо бэлшээридэ гаргаагүй. Энэ үдэр дулаараад, хонидоо бэлшээгээ.

Энэ хүмнай Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой хонишон, сомоной Соведэй депутат Даша-Нима Самажапов гээшэ.

Залуу наһанайнгаа түлэг дунда ябана. Саашадаа үшөө ехэ амжалта түйлаха байһандань һэжэг түрэнэгүй.

Б. ХАНДАЕВ.
2-дохи автопаркын жолоошон.

АМАРАЛТЫН ХОЁР ҮДЭР

Советскэ Союзай промышленна предприяти болон эмхи зургаануудай коллективүүд 1968 оной январиин 1-дэ хүдэлмэриин табан үдэртэ оробо. Энэ үеһөө совет ажалшадай олонхинь неделидээ хоёр үдэр амарха боложо, хүдэлмэриин эгээл богони неделитэй болоо. Тиихэдэ хүдэлмэришэд, алба хаагшад бүлгэдээ ажаллаха эрхэтэй, манай орон дотор ажалгүй хүн байхагүй, салин хүлһэн саг үргэлжэ нэмэжэ байдаг.

Хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ—энэ удха ехэтэй социальна туйлалтада СССР-эй ажалшад бэхижэнги социалис экономико—бүтээсэ ехэтэй ажалай үндэһэ һуури байгуулан дабшаһан байгаа.

Баруун Европын, Америкын капиталис гүрэнүүдэй хүдэлмэришэн анги һүүлэй хэдэн арбаад жэлэй туршада хатуу шанга энгиин тулалдаанда оролсожо, хүдэлмэриингөө недели, үдэр бага зэргээр богони болгожо шадаа. Энэ хэрэгтэнь уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, буржуазна гүрэнүүдэй политическэ болон профессиональна эмхи зургаануудай үүргэ ехэ.

Европын экономическа нэгэдэлэй управлени һаяхан Нэгэдэмэл рынкын гэшүүд—гүрэнүүдэй хүдэлмэриин неделиин дунда зэргын үргэлжэлэл тухай мэдээсэлнүүдые тунхаглаа. Францин промышленна предприятиин хүдэлмэришэн недели соо дунда зэргээр 47 час 20 минута, Голландида — 46 час, Люксембургда—45 час 45 минута, Бельгидэ—44 час 10 минута, Германиин Федеративна Республикада 44 час хүдэлнэ гэжэ элирүүлэгдээ. Гэхэтэй хамта, капиталис оронуудай хүдэлмэришэдые ажалгүй болгохо саг үдэр бүри хүлеэжэ байдаг, тэдэнэр үглөөдэр ажалтай байхаа һайн мэдэдэггүй байха юм.

Советскэ Союзда хүдэлмэришэн-таряашадай засагай тогтоһонһоо хойшо саг үргэлжэ, түсэбэй ёһоор хүдэлмэриин үдэр, хүдэлмэриин недели богони болгогдожо байдаг. Мүнөө СССР-тэ хүдэлмэриин недели дунда зэргээр 39.4 час соо үргэлжэлнэ. Энэмнай ямаршье гүрэнэйхиһөө богони хүдэлмэриин недели болоно.

Тиимэһээ совет ажалшад дэлхэй дээрэ эгээл ехэ сүлөө сагтай болоно. Ажалшадай сүлөө саг жэл соо дунда зэргээр 1500 час болодог. Ажалдаа ошоһон, ерэһэн, эдеэлһэн, унтаһан саг тэрэ тоодо ороногүй. Энэмнай жэл соо хүдэлһэн сагһаань арай шамайхан бага болоно.

Хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ ороходо хүдэлмэриин саг хуушаараа үлэбэшье, ажалшадай сүлөө саг ехэ болоо. Неделидэ ажалдаа зургаа бэшэ, харин таба дахин ошоно. Энээнэй ашаар ажалшан жэл соо дунда зэргээр 70—80 час алмаха. Энэнь нэмэлтэ 8—10 амаралтын үдэртэй болоһон жэшээтэй.

Совет хүнүүдэй олонхинь сүлөөтэй сагаа үрэ ехэтэйгээр үнгэргэнэ. Статистикын мэдээсэһэнэй ёһоор, совет хүдэлмэришэнэй хорёод онуудай үедэ неделидэ дунда зэргээр 1 час 50 минута соо юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлдэг байгаа һаань, мүнөө энэ сагынь 4 дахин ехэ болоо.

Киногой хүгжэлтэ соёл культурын талаар арадай эгээ ехэ туйлалтануудай нэгэн болоно. Мүнөө кино харадаггүй хүн олдохогүй. Советскэ Союзда 150 мянган киноустановко тоологдоно. Энэмнай революциин урда үеынхиһөө 100 дахин олон. 1966 ондо киносеансда оролгын тоо 4.2 миллиард болоо. Энэнь нэгэ хүн жэл соо дунда зэргээр 18 дахин кино хараһан жэшээтэй болоно. 1914 ондо хүн жэл соо нэгэ дахин кино харадаг байгаа. СССР-эй хэдэ миллион хүдэлмэришэд, алба хаагшад, таряашад сүлөөтэй сагтаа хүгжэм шудална, уран һайханай самодеятельностиин бүлгэмдэ хабаадалсана. Совет арад зоной өөһэдынгөө ээхэтэнэй болон нийтын уялга дүүргэлгэдэ, спорт болон физкультурада гаргашалдаг саг нилээд ехэ болоо.

Хүн түрэлтэнэй хүсөөр хүгжөөгдэһэн эрдэм ухаанай болон техникын туйлалтануудые шудалалгада совет арад ехэнхи сагаа үгэдэг болоо. Имагтал мүнөө, эрдэм ухаанай, техникын хүгжэлтын үедэ, совет арадай энэ шэнжэнь хүндэтэй. Энэнь СССР-эй үйлэдбэриин хүсэнэй хүгжэлтэ түргэдхэлгэдэ ехээр нүлөөлнэ. Үйлэдбэри һайжаруулгада, ажал хүдэлмэри научна үндэһөөр эмхидхэлгэдэ хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ оролго һайн нүлөө үзүүлхэ ёһотой. Бии байһан зэр зэмсэг зүбөөр хэрэглэгдэхэ, тэдэниие харууһалга һайжаруулагдаха, ажалай үрэ дүн дээшэлхэ ёһотой.

Неделидэ хоёр үдэр амарха болоходо ажалшадай амаралта зүбөөр эмхидхэлгэ, арад зоной соёл культурын, ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангалга һайжаруулгада социалис гүрэнэй нэмэлтэ гаргаша дээшэлээ. Энэ гаргаша 1968 оной гүрэнэй бюджедтэ хараалагданхай. Культурын ордон болон клубуудые, кинотеатр болон амаралтын паркнуудые, стадион болон амаралтын бассейнүүдые барилтада ехэ мүнгэ зөөри һомологдоо.

Арад зоной амаралта һайжаруулха талаар хүдэлмэришэдэй эгээл олон тоото эмхинүүд—советскэ профсоюзуул ехэ хүдэлмэри ябуулна. Амаралтын байшан, санатори, эмнэлгын газар үргэдхэхын, профсоюзай гэшүүд болон тэдэнэй бүлын ажаһуудал һайжаруулхын тула советскэ профсоюзуул саг үргэлжын оролдолго гаргана. Хүдэлмэриин табан үдэртэй, амаралтын хоёр үдэртэй неделидэ оролготой дашарамдуулан ВЦСПС-эй пленум үшөө 1967 оной эхеэр профсоюзуудай зорилгонуудые тодорхойлһон байгаа. Энэ талаар ехэхэн юумэн хэгдээ. Жэшээлбэл, хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ орожо эхилһэнһээ хойшо Ивановско областьдо нэгэ үдэр амарха 57 амаралтын байшан, загаһашад болон ангуушадай 25 гэр, 10 туристическэ бааза шэнээр нээгдээ. Түмэр замшадай профсоюзуул ажалшадай амаралта һайжаруулгада ехэ анхарал хандуулна. Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай амаралтын үдэр сэбэр агаартай ой тайгада ошожо амархын тула түсхай туристическэ поезднуудые эмхидхэхэ гэһэн үүсхэл түмэр замшадай профсоюзуул гаргаа.

Хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ оролго гүрэнэй болон нийтын эмхи зургаануудай ажалда нилээд хубилалта оруулаа, арад зоной амаралта һайнаар эмхидхэхын тула ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй харюусалга дээшэлүүлээ.

Амаралтын үдэрнүүдтэ худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэлгэдэ, столовонууд болон городской транспортын хүдэлмэри һайжаруулгада ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд ехэ анхарал хандуулна. Эдэ бүгэдэ арад зоной амаралтаа һайнаар үнгэргэлтэдэ нүлөөлхэ зэргэтэй. Тиимэһээ соёл культурын, худалдаа наймаанай, арад зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха болон бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэри эрид һайжаруулагдаха ёһотой болоно. Энэ талаар үшөө бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. Дутагдалнуудшье бии байһаар. Энэ саг зуурын ябадал усадхагдаха.

Ажалшадай соёл культурын, ажаһуудалай эрилтэнүүдые һайжаруулха талаар социалис гүрэнэй анхарал оролдолгын дээшэлхэтэй хамта сүлөөтэй сагай ехэ бололго совет хүнэй творческо ургалтада ехэ нүлөө үзүүлхэ зэргэтэй.

Я. УШЕРЕНКО.
(АПН).

НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

БУРЯАД ХЭЛЭНЭЙ ГРАММАТИКЫН УЧЕБНИГҮҮ

Январь һарын эсэс багта һургуулиин учебнигүүдые зүбшэн хэлсэхэ зональна суглаан болохо гэжэ дуулаһан байнаб. Тэрэниие угтуулан, өөрын хэдэн ажаглалта, һанамжанууд тухай бэшэхэ хүсэлэнтэйб. М. Н. Имехенов, Ц. Н. Цыдыпов гэгшэдэй зохёоһон фонетикэ ба морфологиин учебнигые нилээд олохон жэл соо саг үргэлжэ хэрэглэнэбди. Энэмнай теоретическэ, методическа талаараа һурагшадай үзэхэдэ яһала таарамжатай, зүбөөр зохёогдонхой. Бэшэшье һайн талануудынь олон. Гэбэшье һүүлэй арбаад жэлдэ буряад хэлэнэй грамматика заажа байһан дүй дүршэл дээрээ үндэһэлжэ, нэгэ хэдэн ажаглалтануудые хэхэ байнаб.

Нэн түрүүн тус ном соо үгтэһэн зарим упражненинүүд тухай хэлэхэ болоо һаа, эдэнь ехэнүүд, хоорондоо холбоогүй мэдүүлэлнүүдһээ бүридэһэн, удхынгаа талаар хуушаранги, олонхидынь үхибүүдэй абари зан, һанал бодолдо балай таараагүй байха юм. Жэшээнь, номой нэгэдэхи хубинн 39-дэхи упражнени соо «он жэлэй ошохо бүри ошо дүлөөр орьёлношь», «Дуута язгаар нэрьежэ, дайсанай зүрхэ тэһэлнэш (Ш. Н.)»—гээд бэшээтэй. Энээние юун гэжэ ойлготойб? Үхибүүдэй ухаан бодол соо нимэ мэдүүлэлнүүд юу үлөөнэб? Сэхыень хэлэхэдэ, ашаа туһань бага даа.

Үнэхөөр һурагшадай ухаан бодол һайса гүйлгэхэ гээ һаа, дүримдэ таарама аад, тон удха түгэлдэр мэдүүлэлнүүдые олоо оруулха гү, али зохёохо арга бии хаям. Упражненинүүд соо мүнөөнэй байдал харуулһан удхатай мэдүүлэлнүүд тон үсөөн.

Гадна алфавидай К, Л, М, Н, Р, С, Ф үзэгүүдые ород грамматикын ёһоор нэрлэхэ шухала; ном дотор аялгануул тухай дүримүүд дач шашаг. Тэдэниие хуряамжалан эли тодо болгоо һаа дээрэ; мүн аялгануудые, абтаһан үгэнүүдые зүб бэшэлгэ, үгэ таһалжа нүүлгэлгэ тухай дүримүүдые эхин һургуулиин программа соо оруулаа һаа таарамжатай гэжэ һананаб.

Үгын һуури ба залгалта, анхан ба гараһан һуури, үндэһэн ба суффиксын дүримүүд угаа ута уншагарнууд. Тэдээн соо үхибүүдэй ойлгосодо ямаршье туһа нүлөөгүй үлүү мэдүүлэлнүүд бии.

Баһа түргэн аялгануудай ба тогтууригүй хашалганай уналга, суффиксүүд ба залгалтануудай түхэлөө хубилалгын дүримүүдые юумэнэй нэрэ үзэжэ байхадаа гарабал һайн бэлэй.

Үгын бүридэл соохи частицануудые түсгаар үзэхэгүй, харин частицануудые үзэхэдөө, анхан һууриин дундахи тодо бэшэ аялгануудые зүб бэшэлгые юумэнэй нэрын дүримүүдые шудалжа байхадаа гараха тухай дурадхаха байнаб.

Сэгнэлтын залгалтые юумэнэй нэрын суффиксүүдтай нэгэ доро, шанарта ба бүридэлтэ тэмдэгэй нэрэнүүдые түсгаар үгэхэ тухай һанамжалнаб.

Бүридэлтэ тэмдэгэй нэрэнүүд тухай М. Н. Имехеновэй 1954 оной грамматикын дүримые баримталаа һаа дээрэ ха: «Бүридэлтэ тэмдэгэй нэрэнүүд бэеэ дааһан үгэнүүдэй нэрэһээ гараһан тэрэл шанар тэмдэгүүдые харуулдаг, тиихэдээ юумэнэй ба тэмдэгэй нэрэнүүдһээ, глаголһоо ба наречиһээ бии болоһон байдаг: эрдэмтэ нүхэр, модото газар, эреэгшэ үнеэн, зээрдэгшэ гүүн, шэлэгдэмэл шүлэгүүд, бүдамал ханза, эндэхи хүн, урдахи нүүр гэхэ мэтэ.

Иигэжэ тон зүбөөр зохёогдоһон аад, энэнь юундэшьеб орёо болгогдошоо, ехээр хубилгагдашоо.

Мүн буряад хэлэнэй хүгжэлтын асуудалнууд тушаа «Буряад үнэн» газетэдэ хэблэгдэһэн статьянууд дотор анхарал хандуулмаар зүйлнүүд бии. Жэшээнь, «буряад хэлэндэ үгтэһэн сагайнгаа ехэнхидэнь олон тоото грамматическа формонуудые, эхир шэхир дүримүүдые шабинарнуудта сээжэлдүүлжэ зобоохын орондо эгээл хэрэгтэй формо болон дүримүүдыень шэлэжэ ойлгуулаад, харин һанаа бодолоо зүбөөр, тодоор хэлэхэ, хүнүүдэй урда (даб гэһээр класс соогоо, тиигээд зоной нюур) удха түгэлдэрөөр, уран һайнаар үгэ хэлэхэ хэрэгтэ һурагшадые һургаха гэшэ эгээл шухала зорилго болонхой» гэжэ Буряадай нийтын эрдэм шэнжэлэлгын институдай хэлэ шудалалгын хэлтэсые даагша нүхэр Н. Б. Цыдендамбаев тон зүбөөр тобшолон һанамжална. Учебнигые дахинаа һэлбэн зохёоходоо, энэниие заатагүй хараадаа абаха шухала.

Тэрэшэлэн Т. А. Бертагаев, М. Н. Имехенов, Д. Д. Дугаржабоной зохёоһон синтаксис тухай хэдэн үгэ.

Энэ номой упражненинүүдынь мүн лэ баһа морфологиин учебнигэйхидэл адли ехэнүүд, удхаараа хуушаранги гү, али ехэнхидээ нэгэл янзаар, нэгэл «хэбээр» зохёогдоһон байна.

Минии һанахада, баһал хоорондоо нягта холбоотой аад, удхаараа мүнөө үеын байдалда тааруулагдаһан упражненинүүд тэндэ тон хомор. Ажабайдалһаа иигэжэ гээгдэшэнхэй. Тиимэ байхалаараа үхибүүдтэ һонигүй байхаһаа гадна, хүмүүжүүлгын мүнөөнэй асуудалнуудта бүрин гүйсэдөөр харюусанагүй.

Дүримүүдэй талаар хэлэхэдэ, өөрдөө сэглэлтын тэмдэгые ород хэлэнэй грамматикын сэглэлтын тэмдэгтэй адлидхабал зохисотой гэжэ һананаб. Юуб гэхэдэ, үхибүүд тус сэглэлтын тэмдэг табихадаа, ородые дахуулжа табиха дуратай, табидагшье. Энэнь арсахын аргагүй зүбшье байдаг.

Ниилэлдэһэн ба дахалдаһан сложно мэдүүлэлнүүдэй хоорондохи илгаае үхибүүдэй бэлээр ойлгохын гула дүримүүдыень эли тодо болгохо, упражненинүүдыень олон болгохо шухала.

Нүхэсэл мэдүүлэлнүүдые ном соо оруулангүй, онсолон орхибол яахаб? Юрэдөө нүхэсэл мэдүүлэлнүүдэй илгаа үзэжэ, сагаа дэмы баралтагүй гэшэ ха.

Үшөө юуб гэхэдэ, грамматикын дурсагдаһан номуудта та... хёогдоһон упражненинүү... бариин хэблэгдэхэсэ б... ойлгохын аргагүй. Энэ... юм: гэсээрэлэй министер... номой хэблэл гү? Энээнэй... тагаанһаа билэ, багшана... нийн үгэ, мэдүүлэлнүү... бэлдэжэ, угаа ехэ саг ха... дагшье байнабди.

Гадна һурагшадай фон... фологи, синтаксис үзэжэ... бэхижүүлжэ, бодото дээр... жэ һураха элдэб янзын... нинүүд байха ёһотой. Т... юумэн байхагүй.

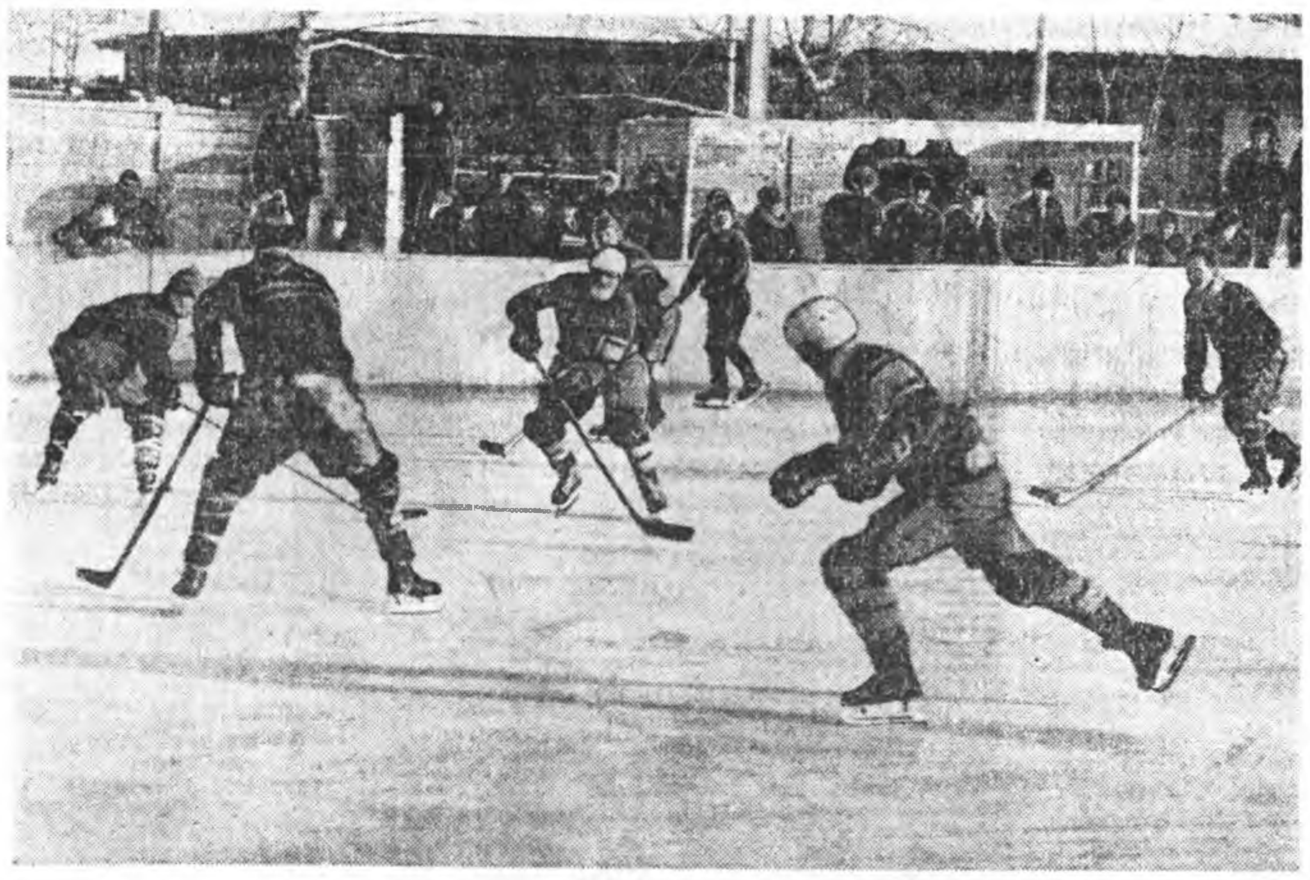
Сэхыень хэлэхэдэ, ин... манда тон шухала хэрэг... кэ ба морфологиин суглу... лэлтын тэмдэгүүдые таб... ненинүүдэй суглуулбари, ... бэшэлгэдэ һургаха гурим... луулбари, зураг хаража, ... шэлгын суглуулбари. Эд... графи ба сэглэлтээр һур... далнуудые бэхижүүлгэдэ... һалха юм.

Ород хэлээр нимэрхүү ... лэгдэжэл байдаг аад, бур... үгы бшуу.

Дурсагдаһан эдэ һанам... халнуудай анхаралда а... бодото хэмжээнүүд абтаха... найдагдана.

Ц. БАЛЬЖИНИМ...
РСФСР-эй габьяата
Доодо-Ивалгын наймаа...
жэлэй һургуули.

ХОККЕЙ

«ЛОКОМОТИВ» ТҮРҮҮЛЖЭ ЯБАН...

Шайбатай хоккейгээр Буряад оронoй түрүү һуури эзэлхын тулөө нэгэдэхи бүлэгэй командануудай дунда 15 уулзалга болоод байна.

Түрүүшын наадануудта дүрбэн уулзалга хэхэдээ, абажа боломоор найман очкоһоо наймые абаһан түмэр замшадай «Локомотив» команда эрхимлэнхэй. Тэрэ «Молот» командые 16:6 тоотойгоор эгээн түрүүн шүүгээ һэн.

Удаадахи уулзалгануудаа түмэр замшадай «Локомотив», ЛВРЗ-гэй «Забайкалец», «Байкал» болон Закаменск хотын «Металлург» командануудтай үнгэргэхэдөө мүн лэ шүүжэ шадаа.

Түрүүшын наадануудта «Байкал», «Металлург» командануул тус тустаа хоёр дахин шүүгдэһэн, хоёр дахин илалта туйлаһан байгаа. Удаань эдэнэр хоюулан уулзахадаа, «Байкалай» хоккеистнүүд айлшадайнгаа ворота руу 13 шайба оруулжа (харюугай дүрбэн шайба алдаа һэн) бэлээр шүүгээ бэлэй. Гэбэшье хоёрдохи наадануудта уулзахадаа, Закаменск хотын хоккеистнүүд үсэлнэтэрүүгээр эсэргүүсэн добтолжо, «Байкал» командые 3:2 тоотойгоор илаһан байна.

Хоёрдохи наадануу... «Локомотив» команда... шүүгдээгүй зургаан ... нуудһаа 12 очко абаад, ... мэтээрээ түрүүлжэ ябана...

Улаан-Үдэ ерэһэн З... хотын хоккеистнүүд ам... наадажа байна. Тиигэжэ... дүрбэн уулзалгануудай... жа боломоор найманһаа... очкотой болоо һэн. Удаа... таллург» командынхид ... хоккеистнүүдые хоёр да... жэ 10 очкотой болоо. Эн... лэдэ вратарь Василий П... хамгаалагша Константин... добтологшод Дмитрий Х... Анатолий Руезев гэгшэд... лэб һайнаар наададаг.

Абажа боломоор 12 оч... тай болоһон ЛВРЗ-гэй, м... боломоор 10-һаа оройдо... котой болоһон «Молот» ... дын хоккеистнүүд адаг ... наадажа байна гэжэ тэ... тэй.

Н. ИВА...

Зураг дээрэ: «Ло... «Молот» командануудай ... гын үе харуулагдана. ... тив» 16:6 тоотойгоор ...
Л. ХАНДУРОВАЙ ...

АНГУУШАДАЙ АМЖАЛТА

Витимэй коопзверопромхозой Нарһатын участогай ангуушад үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ.

Жэшээнь, «Победа» колхозой ангуушан Лубсан Дымбрылов гүрэндөө хэрмэнэй 660 арһа, хандагай тушааһан байна. Лесник Евгений Жданов агнууриин саһа соо 760 хэрмэ баряа. Б. Жамбалов, В. Станчук гэгшэд тус бүридөө 550 хэрмэ бариһан байха юм.

Эдэ ангуушад энэ жэлэй эхинһээ хойшо хэдэн арбаад хэрмэ баряа.

В. БАЙБОРОДИН.

ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО

ЗАМБИ ТҮБИЙН ЗҮГ ЗҮБХИС БҮХЭНҺӨӨ

Гватемаладахи онсо байдал

ПАРИЖ, январиин 17. (ТАСС). Гватемалын президент Хулио Сесар Монтенегро орон соогоо онсо байдал соносхобо гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент Гватемалаһаа мэдээсэбэ. Тэрэ захиралтын ёһоор, политическэ партинуудай ажал ябуулга хориможологдоһон, граждананудай конституционно эрхэнүүд хаһагдаһан байна. Ниислэл хотодо американска сэрэгэйхидтэ добтолго болложо, хоёр американецууд алуулһан, хоёрынь шархатаһан байгаа. Энэ ушар тус орон соо онсо байдал соносхохо шалтагаан болоһон байба.

Окинавадахи нэгэдэмэл фронт

ТОКИО, январиин 17. (ТАСС). Холбоото Штадуудай хуули бусаар эзэмдэжэ байһан Рюкю гэжэ олтирогуудай хуули гаргалгын суглаанда мүнөөнэй ноябрьда болохоёо байгаа һунгалтада Окинавын оппозиционно гурбан партинууд эбээ нэгэдэжэ хабаадалсахань.

Окинавын захиргаанай түб бологшо Наха гэжэ хотодо үсэгэлдэр болоһон социалис, социалис олониитын ба арадай партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн дээрэ һунгалтын урдатээхи программа зохёохо хамтын комитет байгуулха тухай үгэеэ ойлголсобо гэжэ «Асахи» газетэ мэдээсэнэ. Тэрэшэлэн һунгалтын талаар хамтын комитет байгуулха, тиигээд ноябрьда һунгуулиин бүхы 32 округто хамтын кандидадуудые дэбжүүлхэ гэжэ хэлсэгдэбэ.

Рюкю гэжэ олтирогой хуули гаргалгын суглаан депутатска 32 һууритай байдаг юм. Тэдэнэй олонхинь Америкын эзэмдэлгын засагаархидтай нягта барисаатай либерально-демократическа партида хабаадана. Оппозиционно партинууд оройдоо 14 һууритай.

Иорданида саһа шуурган ехээр болоно

АММАН, январиин 17. (ТАСС). Туйлай ехэ шуурган Иорданида боложо эхилһээр хэдэн хоног үнгэрбэ. Тэрэнь эндэхи хүн зондо хүшэр хүндэ хохидол ушаруулна. Тэрээнһээ боложо 13 хүн хосорбо. Тэдэ хосорһон хүнүүд бүлтадаа Израилиин булимтарһан, энэ оронoй баруун районуудһаа тэрьедэжэ гараһан хүнүүд байба. Тэдэнэр үбэлэйшье үедэ майхан соо байдаг байгаа. Булимтарагшадһаа тэрьедэһэн хэдэ хэдэн лагерьнуудай хүн зониие байха байрагүй болгожо, саһа шуурган ехээр хохидуулба гэжэ премьер-министр Ат-Тальхуни мүнөөдэр мэдүүлбэ.

Саһан орһоор орожо, энэ оронoй харгы замуудые бүхыдэнь булаба. Имагтал аршалалгын отрядууд ба армиин инженерно частьнуудай оролдолгоор автомобильна харгынуудаар машинанууд ябажа эхилээ. Саһан хүрэ хүнгэрэгһөө харгынуудые сэбэрлэхэ хүдэлмэри үргэлжэлһээр.

Иорданиин ниислэл хотодо машинануудай, хүн зоной ябаса бэрхэшээлтэй болонхой. Һургуулинуудай хэшээл болюулагданхай. Саһанда дарагдажа унаһан модонууд зайн гал дамжуулдаг утаһануудые таһалба. Аэродром хаалгаатай. Амман городтохи байдал түбхинүүлхын тула тэндэхи албан засагаархид хэмжээ абажа байна.

„Гашуун эмэй түрүүшын балга“

ЛОНДОН, январиин 17. (ТАСС-ай корр.). «Англи түбэгтэй хоёр жэл үнгэргэхэ болоод байна. Социальна хэмжээ ябуулгануудта, оборонодо гаргаша үсэгэлдэр ехээр хорооһон ушар — юумэнэй зүбхэн лэ эхиниинь гэнэ. Хүн зондо хүндэгүй, хяһуур бюджет —зайлашагүй үзэгдэл мүн» гэжэ «Дейли Мейл» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Уолтер Терри гэгшэ бэшэбэ. Уолтер Терри хадаа правительственна гаргашануудые хороохо хэмжээнүүдые общинануудай палатануудта премьер-министр Вильсонэй соносхоһонтой дашарамдуулан тиигэжэ бэшэһэн байгаа.

Гаргашануудые хороолго Англиин арад зондо уулгаха гэжэ бэлдэгдэжэ байһан «гашуун эмэй түрүүшынь балга» гэжэ Уолтер Терри бэшэнэ.

Турцида хүдэлмэригүйдэл...

СТАМБУЛ, январиин 17. (ТАСС). Оройдоошье ажалгүй, мүн бага сага ажалтай миллион хахад хүнүүд Турцида тоологдоно. Ажалай министерствын бюджедые ... холимог комиссида зүбш... зуура эли болоһон энэ то... жюман» газетэ толилбо.

Туниста болоһон шуурганай хойшолонгуй

ТУНИС, январиин 17. (ТАСС). Һүүлэй үедэ Тунис оронoй газар дайдада болоһон шуурган эндэхи хүдөө ажахыда горитой хохидол үзүүлбэ. Түбэй болон хойто захын областьнуудта саһан оробо. Зарим газараараа нэгэ метр зузаан саһан орсоһон байна. Тиимэ газарнуудһаа хони, эбэртэ боди мал б... зарлалтайгаар абаашагдаа... Малай хосорхо ушарнууд...

Халуун оронoй ургамал... гаяа ехээр хохидобо. Һа... ган 4 мянга шахуу тонн... ба лимон модонуудһаа та... ба гэжэ тухайлаглана.

Сицилидэхи сошордомо байдал

РИМ, январиин 17. Газарай хүдэлөөн болоно гү гэжэ гурбадахи һүнеэ сицилиинхид нойргүй хоножо байна гэжэ ТАСС-ай корреспондент Ю. Лопатин мэдээсэнэ. Олон хүн зон автомашинануудта, майхан татажа хээрэ хононо, заримань миин полидо, городой паркнуудта һүниие үнгэргэнэ.

Үсэгэлдэр эндэ зургаа дахин газарай хүдэлөөн болоо. Т... жуугаар, энэ олтирогой з... дулааржа байхадань, хар... хүдэлөөн болоһон баруун... урид мэтэшэлэн хүйтэн ... һан оронхой хэбтэжэ бай...

Газарай хүдэлөөнһөө ... хото ба хүдөө нютагуудт... хамгаалалгын хүдэлмэри ... байнхай.

Нэгэдэмэл фронт

ПАРИЖ, январиин 17. (ТАСС). Испаниһаа абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, мадридска университедые полици хүреэлһэн зандаа байһаар. Гэбэшье засагаархидай захаралтаар тээсгэн хаагдаһан политическэ эрдэмэй факульте... даг нүхэдөө дэмжэжэ, эн... ситедэй студентнүүд нюу... нүүдые үнгэргэнэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИ...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Улаан-Үдын коммунистнуудай ажабайдалэй шухала үйлэ хэрэг» гэһэн түрүү бэшэг. «Республикымнай доргюун алхамууд» гэһэн рубрика доро информацинууд толилогдоно. ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Дүй дүршэлтэй болоһон кадрнууд»—С. Ангаповай статья. Нютаг нютагай һонин. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: «Арадай үнэн сэхэ хүбүүн»—А. Алексеевэй рецензи. Хилын саанаһаа ерэһэн телеграммануул. ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Арадай гэгээрэлэй хүнүүд»—А. Янгутовагай зураглал. Республикын зүг бүхэнһөө ерэһэн мэдээсэл. Спортын һонин. Соносхолнууд.

Үбэлэй үдэр.

Ф. ГАУЧЕНОВЭЙ фотоэтюд.

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ ул. Ленина, 35 Телефоны: редактора-... приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редак... 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря-... отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства-... 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленно... строительства — 61-35, советского строительства и быта-... культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-8... формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, ма... бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати ... вете Министров БурАССР.

Н-04319. Зак. № 43.